

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ ADAYLARININ ARMONİ VE PİYANO
DERSİ BAŞARILARININ İLİŞKİSİ VE ARMONİ DERSİ
BAŞARILARININ PİYANODA DEŞİFRE BECERİSİNE ETKİSİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ezgi ODABAŞ

TRABZON
Haziran, 2018

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

**MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ ADAYLARININ ARMONİ VE PİYANO
DERSİ BAŞARILARININ İLİŞKİSİ VE ARMONİ DERSİ
BAŞARILARININ PİYANODA DEŞİFRE BECERİSİNE ETKİSİ**

Ezgi ODABAŞ

**Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nce Yüksek Lisans
Ünvanı Verilmesi İçin Kabul Edilen Tezdir.**

Tezin Danışmanı
Prof. Dr. Mehmet Kayhan KURTULDU

TRABZON
Haziran, 2018

KTÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne

Bu çalışma jürimiz tarafından Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalında YÜKSEK
LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir.21/06/2018

Tez Danışmanı : Prof. Dr. Mehmet Kayhan KURTULDU .....

Üye : Prof. Dr. Alaattin CANBAY .....

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Zuhai DİNÇ ALTUN .....

Onay

Yukarıda imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Nevzat YİĞİT

Enstitü Müdür V.

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Tezimin içerdiği yenilik ve sonuçları başka bir yerden almadığımı; çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalardan bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada kullanılan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yaptığımı ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi, ayrıca bu çalışmanın Karadeniz Teknik Üniversitesi tarafından kullanılan “bilimsel intihal tespit programı”yla tarandığını ve hiçbir şekilde “intihal içermediğini” beyan ederim. Herhangi bir zamanda aksinin ortaya çıkması durumunda her türlü yasal sonuca razı olduğumu bildiririm.

Ezgi ODABAŞ

21/06/2018

ÖN SÖZ

Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda armoni dersine, sadece geçer not alınması gereken teorik bir ders olarak bakıldığı söylenebilir. İçerisinde barındırdığı kurallar, formüller matematiksel işlemler sebebiyle birçok öğrencinin korkulu rüyası haline geldiği gözlenebilmektedir. Oysaki armoni, müziğin dil bilgisidir. İzlenen bütün yolların amacı notalar arasında mümkün olan en iyi uyumu sağlayabilmektir. Bu dersin iyi öğrenilip özümsemesi, eserlerin deşifre aşamasında daha iyi analiz edilip anlamlandırılmasını ve öğrenmenin daha kalıcı olmasını sağlamaktadır.

Bu çalışma armoni ve piyano dersi başarılarının ilişkili ve armoni dersi başarılarının piyanoda deşifre becerisine etkili olduğunun tespit edilmesidir.

Çalışma sürecinde bilgi ve tecrübelerini paylaştan tez danışmanım Sayın Prof. Dr. Mehmet Kayhan KURTULDU'ya, bütün eğitim öğretim hayatım boyunca desteğini ve bilgilerini benden esirgemeyen rahmetli hocam Sayın Prof. Nazım BAĞIROV'a, bütün bu süreçte bana rehberlik eden Sayın Öğr. Gör. Dilek DİNÇER'e teşekkürlerimi sunuyorum.

Her zaman her şartta yanımda olan, benimle gecesini gündüzüne katan, manevi olarak güç bulduğum, en büyük destekçim sevgili ablam, başarılı akademisyen Dr. Öğrt. Üyesi Bahar ÖZGÜR'e teşekkürlerin en büyüğünü borç bilirim.

Çalışmanın tüm aşamalarında destek olan yol gösteren Doç.Dr. Turgay ÖZGÜR, Dr. Öğrt. Üyesi Arda ÖZTÜRK'e, Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalının değerli öğrencilerine teşekkürlerimi sunuyorum.

Bu süreçte desteği ve sabrı için aileme sonsuz saygı ve sevgilerimi sunarım.

Ezgi ODABAŞ

Trabzon 2018

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	IV
İÇİNDEKİLER.....	V
ÖZET	VII
ABSTRACT	VIII
TABLolar LİSTESİ.....	IX
KISALTMALAR LİSTESİ.....	X
1. GİRİŞ.....	1
1. 1. Araştırmanın Amacı.....	2
1. 2. Araştırmanın Gerekçesi ve Önemi.....	2
1. 3. Araştırmanın Problemi.....	3
1. 4. Araştırmanın Sayıtlıları.....	3
1. 5. Denence.....	4
1. 6. Araştırmanın Sınırlılıkları	4
1. 7. Tanımlar	4
1. 7. 1. Müzik Eğitimi.....	5
1. 7. 2. Çalgı Eğitimi.....	6
1. 7. 3. Piyano eğitimi	8
1. 7. 4. Armoni Eğitimi.....	10
1. 7. 5. Deşifre Becerisi.....	11
2. LİTERATÜR TARAMASI.....	14
3. YÖNTEM	22
3. 1. Çalışma grubu	22
3. 2. Verilerin Toplanması.....	23
3. 3. Verilerin Çözümlemesi.....	24
3. 4. Armonik Kavramları Barındıran Eser	25
4. BULGULAR.....	29
4.1. Armoni ve Piyano Dersi Başarılarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular.....	29

4.2. Armoni ve Piyano Dersi Başarıları ile Deşifre Değerlendirme Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular	31
5. TARTIŞMA	35
6. SONUÇLAR ve ÖNERİLER	37
6. 1. Sonuçlar	37
6. 2. Öneriler	38
7. KAYNAKLAR	39
8. EKLER	44
9. ÖZGEÇMİŞ.....	50

ÖZET

Müzik Öğretmenliği Adaylarının Armoni ve Piyano Dersi Başarılarının İlişkisi ve Armoni Dersi Başarılarının Piyanoda Deşifre Becerisine Etkisi

Bu çalışmanın amacı, müzik öğretmeni adaylarının armoni ve piyano dersi başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi ve armoni dersi başarıları ile piyanoda deşifre çalma becerileri arasında bir ilişki olup olmadığının incelenmesidir.

Çalışmamızda tarama modeli kullanılmış ve ilişkisel araştırmalar modeli yardımıyla veriler toplanmıştır. Veri toplama sürecinde ilk olarak, belirlenen çalışma grubuna ait armoni dersi ve piyano dersi başarı puanları çalışmanın yapıldığı üniversitenin öğrenci işleri bilgi sisteminden gerekli izinler alınarak elde edilmiştir. Bu ilk grup önceki yıllarda ilgili dersleri (armoni ve piyano) tamamlamış, armoni dersi başarıları ile piyano dersi başarılarına yönelik başarı listelerinin elde edildiği 48 kişilik gruptur. İkinci grup ise bu 48 kişilik ilk gruptan rastgele (seçkisiz) biçimde üç farklı armoni dersi başarı grubuna göre (düşük, orta ve yüksek) seçilmiş (her alt gruptan 3 kişi olacak biçimde) toplam 9 öğrenciden oluşmaktadır. İkinci aşamada ise öğrencilere içinde armonik kavramları barındıran ve araştırmacı tarafından yazılan eser deşifre ettirilerek kamera ile kayıt edilmiştir. Görüntüler deşifre değerlendirme ölçeği yardımıyla değerlendirilmiştir. Değerlendirme sürecinde alan uzmanı (piyano eğitimi) 5 kişi ölçek yardımıyla öğrencilerin performanslarını puanlamıştır.

Armoni dersi başarısı, bu başarıya bağlı olarak deşifre becerisi ile piyano çalma becerileri arasındaki pozitif yönlü ilişkiler ve yapılan ölçümler sonucunda elde edilen istatistiksel rakamlar, bu üç değişken arasında pozitif yönlü paralel bir ilişki olduğunu tespit edilmiştir. Diğer bir deyişle öğrencilerin armoni dersi başarıları ile piyano dersi başarıları birbiri ile yakın olduğu gözlenmiştir. Aynı şekilde öğrencilerin deşifre çalma becerileri de armoni dersinden aldıkları başarı puanları ile yakın düzeydedir. Bu kapsamda armoni, piyano ve deşifre kavramlarının daha fazla bir arada değerlendirilmesi önemli görülmüştür.

Anahtar Sözcükler: Müzik Eğitimi, Armoni, Piyano Eğitimi, Deşifre, Çalgı eğitimi

ABSTRACT

The Correlation between Piano and Harmony Lesson Grades and the Effect of Harmony Lesson Success on Sight-Reading Ability of Music Education Graduates

The aim of this study was to investigate the correlation between Harmony and Piano Lecture grades and also the correlation between harmony lecture grades and sight-reading abilities.

The subjects (n=9) were selected randomly from 48 music students who were taken harmony and piano lectures. The subjects than categorized into three groups according to their grades as low, moderate and high. The data of the study were obtained from related department of the subjects with the permission of the faculty. The obtained data includes Harmony and piano lecture grades. In order to assess the sight-reading abilities of the subjects they were instructed to sight-read the musical part which written by the researcher. The sight reading performances were video recorded and then evaluated according to sight-reading assessment scale by 5 specialists in the field.

The statistical analysis showed that there were positive, strong and significant correlations between Harmony and Piano Lecture grades and sight reading performances. In other words, it has been observed that the success of the students' harmony course and the success of the piano lesson are close to each other. Likewise, the students' ability to sightreading is close to the achievement scores they receive from the harmony course.

In this context, it is considered important to evaluate the concepts of harmony, piano and sightreading more together.

Keywords: Sight reading, Music education, Harmony, Piano education.

TABLolar LİSTESİ

<u>Tablo No</u>	<u>Tablo Adı</u>	<u>Sayfa No</u>
1.	Çalışma Gurubuna Yönelik Tanımlayıcı İstatistik Sonuçları	22
2.	Deşifre Seslendirme İçin Seçilen Gruba Yönelik Tanımlayıcı İstatistik Sonuçları	23
3.	Gruplama Yapılan Harf Aralıkları İçin Açıklayıcı Tablo.....	24
4.	Başarı Notlarına ve Deşifre Puanlarına İlişkin Uyum İyiliği Tablosu	25
5 (a).	Uzman Piyano Eğitimcileri Değerlendirme Puanları Arası Korelasyon Tablosu.....	26
5 (b).	Uzman Piyano Eğitimcileri Değerlendirme Puanları Arası Korelasyon Tablosu.....	27
6.	Armoni Dersi Dönemleri ve Yarıyıl Ortalamaları Tanımlayıcı İstatistik Tablosu.....	29
7.	Piyano Dersi Dönemleri ve Yarıyıl Ortalamaları Tanımlayıcı İstatistik Tablosu.....	29
8.	Çalışma Grubu Armoni ve Piyano Güz Dönemi, Bahar Dönemi ve Dönem Ortalamaları Pearson Korelasyon Tablosu	30
9.	Uzmanların Deşifre Değerlendirme Puanlarının Tanımlayıcı İstatistik Tablosu.....	31
10.	Deşifre notuna göre Armoni Ortalamaları Tanımlayıcı İstatistik Tablosu.....	31
11.	Deşifre notuna göre Piyano Ortalamaları Tanımlayıcı İstatistik Tablosu.....	32
12.	Armoni Dersi Başarı Gruplarının dağılımı	32
13.	Piyano Dersi Başarı Gruplarının dağılımı	32
14 (a).	Deşifre Seslendirme Puanlarına Yönelik Anova Karşılaştırma Tablosu.....	33
14 (b).	Deşifre Seslendirme Puanlarına Yönelik Betimsel Bilgiler Tablosu	33
15 (a).	Tüm Ortalama Puanlarına Yönelik Anova Karşılaştırma Tablosu.....	34
15 (b).	Tüm Ortalama Puanlarına Yönelik Betimsel Bilgiler Tablosu	34

KISALTMALAR LİSTESİ

Armoni_bahar	: Armoni dersi bahar dönemi not ortalaması
Armoni_güz	: Armoni dersi güz dönemi not ortalaması
Armoni_ort	: Armoni dersi yıl not ortalaması
büt.	: Bütünlük
dogrun	: Doğru nota
GSL	: Güzel Sanat Lisesi
Piyano_bahar	: Piyano dersi bahar dönemi not ortalaması
Piyano_güz	: Piyano dersi güz dönemi not ortalaması
Piyano_ort	: Piyano dersi yıl not ortalaması
prmkno	: Parmak no
Tek	: Teknik
Top.	: Toplam

1. GİRİŞ

Duyguların konuşma dili olarak adlandırılan müzik, her yaşta, her dilde, her coğrafya da; mutluluk, sevinç, zafer, ağıt gibi birçok duygusal sebeplerden ötürü üretilerek hayatlarımızda geniş yer kaplamaktadır. Küçük yaşlardan itibaren ihtiyaç olarak öğrenme isteğinde bulunduğumuz bu davranış, geliştirilerek birçok alanda da kullanılabilir hale gelmiştir.

Müziğe kişisel açıdan baktığımızda duyguları hem anlatan hem de etkileyebilen bir araç olduğunu görürüz. Genel olarak bakıldığında müzik eğitimi sürecinden geçen kişilerde kendini ifade etme becerisi, yaratıcılık, kültürel birikim, estetik anlamda beğeni, sosyal ilişkiler, mantıksal düşünme becerileri, konuşma becerileri, duygusal gelişimi aşamaları, beden ve psikomotor davranışlar gibi özelliklerin/süreçlerin geliştiği gözlenmektedir. Müziğin insanların sosyal ilişkilerini olumlu açıdan etkilediği yapılan araştırmalar sonucunda görülmektedir (Güleç, 2007).

Müzik insanın duygu dünyasının en etkili anlatım yöntemi olarak insan eğitiminde kullanılır. Müzik dili, insanı narin, hassas ve duyarlı olmasını sağlayan, uyumlu ve etkisi seslerin anlamlı ifadeler yaratmasıdır (Uslu, 2007).

İçinde yaşadığımız topluma yaratıcı düşünme becerisine sahip, aktif, sorumluluk sahibi, kendine hâkim/bilen ve çevresinde olup bitenin bilincinde, bazı toplumsal ve ahlaki değerlere saygılı ve bu değerlere sahip bireyler kazandırmak için eğitim sistemimizde sanata ve sanatsal faaliyetlere büyük bir önem ve yer verilmelidir. Bireyler sanat ürünlerini saha sağlıklı sosyal ilişkiler kurabilmek ve kendilerini daha iyi anlatabilmek amacıyla ortaya koymuşlardır. Çünkü sanat hem bilgilendirme, hem de bir iletişim aracıdır. Sanat eğitiminin içinde yer alan müzik eğitimi, insanların yaşadıkları çevre ile daha iyi iletişim kurabilmelerinin yanı sıra bireysel algı ve duyarlılıkta da artış sağlamaktadır. Toplumun kültürel yapısının nesilden nesile iletilmesinde de müzik eğitiminin önemi büyüktür (Gün, ve Yıldız, 2013)

Birey, sesleri algılar, müziği algıladıkça da, o müzikteki yapılan, öğeleri çözümler. Müzik eğitimi yoluyla birey; müziksel çevresi ile etkileşimde bulunurken daha bilinçli, daha etkili hareket edeceği için kendi yaşantısı yoluyla, öğrenerek müziksel davranışlar kazanır. Müziksel davranışlar, müzik yaratabilmek (besteleme, doğaçlama vb.), müzik hakkında düşünebilme (eleştirel, analitik vb.), müziği anlayabilmek (müziğin yapısı vb.), müziksel performans (bir çalgı çalma ya da şarkı söyleme), okuma ve yazma davranışları, dinleme (işitme) davranışlardır (Boyle ve Radocy, 1987'den akt., Çevik, 2007, s. 62). Bu da

bireylerin; düşünme becerilerinin, yaratıcılıklarının, kendilerini ifade etme biçimlerinin gelişimine olanak sağlar (Çevik, 2007).

Durak (2014), müzik öğretmeni adayının eğitim hayatı boyunca hangi çalgıyı çalarsa çalsın, piyano eğitiminden öğreneceklerinin, bütün öğretmenlik hayatını etkileyeceğini belirtmiş. Ayrıca piyanonun müzik öğretmenleri için armonik çözümlmeyi kolaylaştırması, geniş ses aralığına sahip olması, somuştırıcı tuş dizimi ve eşlik sazı olarak mükemmel olması gibi sebeplerle vazgeçilmez olduğunu söylemiştir. Öğrenciler piyano eğitimindeki öğrendikleri becerilerle diğer klavyeli çalgıları da çalabilmektedirler. Durak (2014) bütün bunları müzik eğitimcilerinin piyano çalabilme becerisine sahip olmayı gerektiren sebepler olarak sıralamıştır.

Eğitim Fakülteleri'nin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında çerçevesi ile yeni bir yapı oluşturulmuştur. Bu bölümlerde amaç bireye çalgı eğitimi, ses eğitimi, armoni eğitimi ile orkestra gibi derslerle müzik kültürü kazandırmaktır. Böylece eğitim programı ile yetişen müzik öğretmeni adayı; çeşitli müziksel bilgi, becerilerle donanımlı olur. İleride kullanacağı kaynaklar, malzemeleri tamamlar, yurtiçi ve yurtdışı araştırmalar yapar, çeşitli konserlere solist ve eşlikçi olarak katılarak müzik eğitimine katkıda bulunur. Sonuçta, müzik eğitimi süresince kazandığı bilgi birikimiyle mesleğini en iyi şekilde sunmayı amaçlayacaktır (Çevik, 2007).

Doğaçlama müzik performansı yani deşifre, her tür müzik kültürünün belli alanlarında ihtiyaç duyulan bir beceridir. Bu beceri bir müzisyenin karmaşık görsel bilgiyi (notasyon) işleme becerisi ile karakterize olur ve gerçek zamanlı ve hatayı telafi etme şansı olmaksızın uygulanır. Deşifre her müzisyeni ilgilendiren ve sahip olunması gereken 5 temel beceriden biridir. Bu beceriler: çalışılmış bir repertuarı seslendirme, ezberden müzik çalabilme, kulaktan öğrenilmiş bir müziği seslendirebilme, stilize edilmiş bir kompozisyon içinde doğaçlama müzik yapabilme ve deşifre müzik çalabilme becerisi olarak açıklanmıştır (Kopiez ve Lee, 2008).

1. 1. Araştırmanın Amacı

Çalışmanın amacı, müzik öğretmeni adaylarının armoni dersi ve piyano dersi başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi ve armoni dersi başarıları ile piyanoda deşifre çalma/seslendirme becerileri arasında bir ilişkinin olup olmadığının belirlenmesidir.

1. 2. Araştırmanın Gerekçesi ve Önemi

Müzik öğretmenliği eğitiminin alana özgü yaratıcılığa dönük en önemli boyutlarından birisi, eğitim müziğinde besteleme ve eşikleme becerisidir. Müzik Öğretmenliği Anabilim

Dalı programlarında uygulanan “Armoni-Kontrpuan ve Eşlik” dersi ise ihtiyaca cevap verecek biçimde bu alanda bilgi ve beceri kazandırmaya yönelik olarak düzenlenmiş kuramsal ve uygulamalı yönü bulunan en önemli derslerin başında gelmektedir. Bu bakımdan bu dersin müzik eğitimcisinin mesleki yaşantısındaki yeri tartışılmaz. Zira müzikte çokseslilik ilke ve yöntemleri daha ziyade bu ders aracılığı ile öğretilir/öğrenilir. Öte yandan, bir müzik eğitimcisinin her zaman başvurabileceği temel enstrümanlardan biri, çoksesli müziğin de bel kemiği sayılan piyanodur.

Müzik öğretmenliği A.B.D. öğretim programı incelendiğinde de bu durum açık ve net olarak görülecektir. Dolayısıyla piyano kendi alan özelliği yanı sıra öteki diğer alan derslerinde de destekleyici ve tamamlayıcı rolünü mutlaka yerine getirmelidir. İşte bu alanlardan birisi de Armoni-Kontrpuan ve Eşlik dersidir. Çünkü piyano, yapısı itibarıyla bu derste kullanılacak en önemli enstrümanlardan birisidir. Armoni- Kontrpuan ve Eşlik dersindeki başarı göstergeleri incelenirse piyanonun kullanılabilirlik düzeyi ile öğrenci başarısı arasında da bir ilişki kurulabilir. Kısacası bu iki unsur birbiriyle hangi düzeyde uyumlu ise; mesleki müzik eğitime yönelik bireyin yaratıcılık olgusu da o denli gelişme imkânına sahip olacaktır. (Tunç ve Albuz, 2010).

Müzik öğretmenlerinin mesleki yeterliliklerini göz önünde bulundurduğumuzda göze çarpan en önemli unsurlar eşlik yapma ve deşifre çalmadır. Meslek hayatına atılan öğretmenlerimizin en sık yapmak zorunda oldukları şey anında parçalara eşlik edebilmek ve bunu deşifre aşamasında yapmak zorunda olmaktır. Bütün bunlardan bahsedildiğinde akla ilk gelen, her duruma fiziki ve müzikal sebeplerle uygun olan enstrüman ise hiç kuşkusuz piyanodur. Bu durumda piyano çalma, eşlik etme ve deşifre becerisinde verimli ve başarılı bir eğitim süreci geçiren müzik öğretmeni adayı, mesleki hayatına hazırbulunuşluk düzeyi olarak avantajlı başlayacaktır. Bu çalışma, başarıya giden yolda ise kilit nokta olarak görülen armoni dersinin başarıya etkisini ortaya koymak açısından önemlidir.

1. 3. Araştırmanın Problemi

Müzik öğretmeni adaylarının armoni ve piyano dersi başarılarının ilişkisi ve armoni dersi başarılarının piyanoda deşifre becerisine etkisi ne düzeydedir?

1. 4. Araştırmanın Sayıtlıları

- Araştırma için geliştirilen deşifre eseri seçilen öğrencilerin düzeyine uygundur.
- Araştırmada veri toplamak için faydalanılan fakültenin sınav not çizelgelerinde yer alan bilgiler gerçeği yansıttığı için güvenilirdir.

- Deşifre değerlendirme sürecinde kullanılan veri toplama aracı (deşifre değerlendirme ölçeği) araştırmanın amacı ve desenine uygundur.
- Araştırma için seçilen çalışma grubu araştırmanın amacı ve desenine uygundur.
- Örneklem gurubundan elde edilen veriler doğru ve güvenilirlerdir.

1. 5. Denence

- Çalışmamızdaki denenceler aşağıdaki gibidir:
- H_1 : Müzik öğretmenliği adaylarının armoni ve piyano dersi başarıları ilişkilidir.
- H_0 : Müzik öğretmenliği adaylarının armoni ve piyano dersi başarıları ilişkili değildir
- H_1 : Armoni dersi başarısı ve piyano ile deşifre çalma becerisi ilişkilidir.
- H_0 : Armoni dersi başarısı ve piyano ile deşifre çalma becerisi ilişkili değildir

1. 6. Araştırmanın Sınırlılıkları

- Araştırmanın kapsamı, armoni dersi ve piyano dersi başarıları ve piyano ile deşifre çalma/seslendirme becerileri ile sınırlıdır.
- Araştırma Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı öğrencileri ile sınırlıdır.
- Araştırma 2016 – 2017 eğitim öğretim yılı güz ve bahar yarıyıllarında 4 sınıfta öğrenim gören 48 kişi ile sınırlıdır.
- Araştırma 2016 – 2017 eğitim öğretim yılı güz ve bahar yarıyıllarında 4. Sınıfta öğrenim gören öğrencilerin geçmiş dönemlerde aldıkları piyano dersi ve armoni dersi başarı puanları ile sınırlıdır.

1. 7. Tanımlar

Müzik: Estetik biçimde seslerin bir amaca yönelik olarak bir araya gelmesidir. Müzik sözcüğü eski Yunanca *mousike tekhnē*: müzik becerisi teriminden gelir. Latince, İspanyolca, İtalyanca ve Portekizce *musica*, Fransızca *musique*; Almanca, İsveççe, Danimarkaca *musik*, İngilizce *music*, Norveççe *musikk*; Fince *musiki*, Türkçe *musiki* ya da *müzik*, Arapça *musiki*, Farsça *musıgi* (Say, 2005, s. 534).

Çalgı: Ses üretmek amacıyla tasarlanmış alet. Her birinin kendine özgü özellikleri ve kullanım şekilleri mevcuttur.

Piyano: Büyük boyutlarda yapılmış telli, klavyeli çalgıdır. Klavyeden mekanizmaya, tellerinden pedallarına kadar binlerce parçadan oluşan bütünlüğün ürettiği zengin ses

olanaklarıyla müzik tarihinde evrensel bir çalgı olarak yerini almıştır. Klavyedeki tuşlar tarafından harekete geçirilen çekiçlerin tellere çarpmasıyla ses üreten bu çalgı, batı dillerinde genellikle *piano* sözcüğüyle nitelenir; Fransızca, İtalyanca, İngilizce, İspanyolca *piano*, Almanca *Klavier*, Macarca *zangora*, dilimizde *piyano* (Say, 2005, s. 53).

Armoni: Armoni, yükseklikleri farklı olan seslerin bir arada duyurulmasıdır (Waugh, 2000). Say (2005, s. 99) da armoniye seslerin kaynaşması, uyumu ve bu uyumla birlikte yaratıcı ilke ve kuralları geliştiren bilim ve sanat olarak tanımlamıştır.

Deşifre: Deşifre sözcüğünü, İngilizcede “sightreading”, Almandada “dechiffiert” veya “von Blatt gespielt”, İtalyancada ise “a prima vista” sözcükleri karşılamaktadır (Köse, 2013).

Deşifre, tanıdık olmayan bir müziğin olabildiğince doğru okunması/çalınması olarak tanımlanabilir; yalnızca performans öncesinde birkaç dakika önce göz gezdirebilirsin. Bu, cesaret gerektirir ve daha da önemlisi, zihinsel hazırlık ve söz konusu parçanın hızlı, metodolojik analizini yapmak gerekir (Troskie, 2011).

1. 7. 1. Müzik Eğitimi

Müzik, seslerin bir güzellik anlayışına göre bütünleşmesidir. Müzik, insanın doğumundan ölümüne kadar yaşamının her anında vardır. Sesler, insanın çevreyle etkileşiminde büyük role sahiptirler. Böylece birey, gerek yaşadığı çevre ile gerek müziksel çevresi ile etkileşim içindedir. İçinde yaşadığı çevre ile sürekli etkileşim içinde olan birey, çevresindeki seslere karşı tepkide bulunur. Ayrıca, bulunduğu çevreyle müziksel iletişim, etkileşim içinde olan birey; müzik yaratma, çalgı çalma, şarkı söyleme, müzik dinleme gibi davranışlar kazanır (Çevik, 2007).

Köse (2013) müziği insanın düşüncelerini seslerle anlatabilmesini sağlayan bir dil olarak tanımlamıştır. Birbirini takip ederek seslerin anlam oluşturması, bu dilin anlaşılır olması için gereklidir. Böylece insanların duygu düşünce ve deneyimlerini sesleri kullanarak anlatması, içini dökmesiyle müziksel anlatım oluşur. Bu sebeple müzik ortak bir dildir ve dünyanın her yerinden insanlar müzik dilinde buluşup, müzik dilinde anlaşabilmişlerdir.

Müzik eğitimi, yaratıcılığın gelişmesine en çok etkisi olan sanat dallarından biri olarak, ülkemizde yaratıcı bireyler yetişmesini sağlar ve ülkemizde buna ihtiyaç vardır. (Gürgen, 2006).

Gün ve Yıldız (2013), müzik eğitiminin kişilerin yaşadığı çevre ile iletişimini iyileştirip ve bireysel algı ve duyarlılığı arttırdığını; nesilden nesile kültürel yapının aktarılmasında da müzik eğitiminin gerekli olduğundan bahsetmişlerdir.

Sanat eğitiminin önemli boyutlarından biri müzik eğitimidir. Sanat duygusu ve duygusu, meslek uğraşısı gibi olmazsa olmazlarla müzik eğitimi, bireysel varoluşu hazırlamakta büyük rol oynar. Bu rollerin yaşam tecrübelerine aktarılması, bilim ve teknik alanlardaki gelişimini etkilemesi açısından önemlidir (Kıvrak, 2003).

Müzik eğitiminin insan beyni - gelişimi üzerine etkileri ile ilgili araştırmalar sayıca arttıkça, müzik öğretmenlerinin yürüttükleri eğitim programlarını en etkili biçimde düzenlemek durumunda oldukları da önemi bir husustur. (Scott, 1999).

Müziksel bir davranışı kazandırma, değiştirme ve geliştirme sürecine müzik eğitimi denir. Bu süreçte eğitim alan kişinin müzikal yaşantısından yola çıkılarak belirli hedefler doğrultusunda planlı, düzenli, yöntemli bir yol izlenerek amaca ulaşılır. Kişinin gerek genel çevresi gerek müziksel çevresi ile iletişim ve etkileşimi müzik eğitimi yoluyla daha sağlıklı ve verimli olması beklenir (Uçan, 1997, s. 14).

Gürgen (2006), kişinin yaradılışından gelen yaratma dürtüsünü, insan hayatının her evresinde bulunan müzik ile doyurmasının müziğin amacı olması gerektiğini söyler.

Müzik eğitimi her insanın belli bir düzeyde alması gereken bir eğitimidir. Biyolojik ihtiyaçlar gibi ruhumuzun da manevi olarak doyurulması gerekir. İşte müzik de bu ihtiyacımızı karşılar. Her bireyin kendine özgü yaratıcılık becerisi vardır ve bu tıpkı bir parmak izi gibi orijinal olabilir. Geniş bir yelpazeye sahip olduğundan her birey kendine özgü bir müzik kolu seçebilir ve o alanının eğitimini alabilir. Bütün bunların yanı sıra kazandırdığı bilişsel ve sosyal beceriler, insanın hayat kalitesini arttırmasında büyük önem taşır. Toplumlar arasında da içerisinde kendine özgü özellikler, motifler, ezgiler barındırarak bir kimlik oluşturur ve diğerlerinden ayırt edici özelliklere sahiptir.

Ses eğitimi, müzik beğenisi eğitimi, müziksel işitme eğitimi, yaratıcılık eğitimi ve çalgı çalma eğitimi müzik eğitiminin boyutları olarak ele alınabilir. Ayrıca ses eğitiminin toplu şarkı söylemeye katkısının yanı sıra bireyin duygusal ve sosyal gelişimine doğrudan etkisi vardır (Bilen, 1995).

1. 7. 2. Çalgı Eğitimi

Müzik eğitimi sürecinin önemli bir yönü/boyutu olan çalgı eğitimi sürecinde çalgıyı öğrenerek geliştirme süreci, o çalgı için beklenen seslendirme becerisini gösterebilmeye dayalı bir takım yeterliliklerin sistematik bir yolla kazanılmasından meydana gelir (Schleuter, 1997'den akt., Özmenteş, 2008, s.158). Öğrencinin çalgı çalışma sürecini verimli bir şekilde geçirmesi, çalgı eğitiminde çalışma ve öğrenme yöntemleri, öğrencilerin gösterdikleri başarı ve gelişmelerin tamamen kendi kontrollerinde gerçekleşmesi gibi konuların, çalgı eğitiminin gerçekleşmesi için eğitimciler tarafından ele alınması gerekmektedir (Özmenteş, 2008).

Piyano eğitiminin çalışma süreci planlı ve başarılı olmalıdır. Kendine özgü bir yeri olan piyanonun eğitimi süresince egzersiz ve çalışmalarını uygulamak performans kalitesini de etkiler (Kurtuldu, 2013).

Çalgı eğitiminin insan yaşamındaki ve eğitim ortamlarındaki değerinin yanında, kişinin bir başkasını ya da toplumu önemli derecede etkileyebileceği göz önünde bulundurularak, bu eğitime ciddi, geçerli ve tutarlı bir yaklaşımın gösterilmelidir. Çalgı eğitiminin en nemli hedefi kalite olmalıdır (Uslu, 2006).

Bireylerin doğuştan gelen ya da çeşitli deneyimler yardımıyla kazandıkları müzikal yetenekler, beceriler, kazanımlar gibi hususlar, çalgı çalma sürecinde kendini daha iyi ifade etme, daha doğru ses üretme, müzikal bir ifade ile çalabilme gibi yansımalar dönüşür. Bu yansımalar da zamanlar kullanılan çalgının teknik gelişimini tamamlama ile zirveye ulaşır ve her çalgının kendine özgü çalma tekniği ile kişinin becerilerinin birleşmesi ile de yüksek başarı ve müzikalite düzeyi ortaya çıkar. Bu anlamda teknik gelişim de önem kazanmaktadır.

“Schleuter (1997), her çalgının değişik teknik ve kendine özgü yetenekler gerektirdiğini fakat genel olarak çalgı çalma tekniklerinin, duruş, tutuş, yay kullanma, el pozisyonu, nefes, dilin kullanımı, ses kalitesi, bilek, kol ve parmakların durumu, entonasyon ve vibratodan oluştuğunu belirtmektedir. Bütün çalgılar için gerekli olan temel teknikler şunlardır:”

- “Çalgıyı çalarken doğru bir duruşa sahip olunmalıdır.
- Çalgı çalarken el, kol ve parmaklar doğru pozisyona sahip olmalıdır.
- Çalgının tonu kaliteli ve kendine özgü olmalıdır.
- Entonasyon temiz olmalıdır” (Schleuter, 1997'den akt., Özmenteş, 2005).

Müzik eğitiminin boyutlarından biri olan çalgı eğitimine ilişkin amaçlar öğretmen açısından aşağıdaki biçimiyle sıralanabilir:

- Çalgı sevgisini kazandırabilmek,
- Özenen müzik eğitime uzanmak,
- Meslekî müzik eğitime yönlendirmek,
- Çalgı eğitiminin öğrenciler üzerindeki etkilerini araştırmak,
- Çalgıların çalınma tekniklerine ilişkin bilgi aktarmak,
- Çalgı öğretimini kolaylaştırıcı ve aşama kaydetmeyi sağlayıcı yöntemler geliştirmek. Bu amaçları üç öğrenme alanına göre sınıfladığımızda ise şöyle sıralayabiliriz;
- Çalgı eğitiminde çalgı terimlerinin öğrenilmesi ve çalgı çalmada gereken tekniklerin kavranması bilişsel alanı,
- Çalgının sevilmesi, çalmaya ilişkin disiplinli çalışmaya yönelik bir tutum geliştirilmesi ve çalgı çalmaya yaşantıda yer verilmesi duyuşsal alanı,

- Çalgı çalmada iki elin eş güdümünün sağlanması, çalgı çalmada karşılaşılan problemleri çözmeye yönelik davranışların kazanılması ise devrinişsel alanı kapsamaktadır (Özen, 2004).

Girgin (2015) 'e göre çalgı eğitimi müzik eğitimi veren kurumların programlarında daha etkili bir şekilde yer almalıdır. Çünkü müzik öğretmeni adaylarının hem alan derslerinin uygulanmasında hemde ileride mesleklerini icra ederken ders işleyişlerinin etkili ve verimli olmasında çalgı eğitiminin yeri önemlidir. Böylece görev yaptıkları kurumlardaki öğrenciler müziğin olumlu etkilerinden müziği yaşayarak yararlanacaklardır.

Çalgı eğitimi, öğrencinin bir çalgıyı belirli bir seviyede çalmak için disiplinli bir çalışmayla, gerekli bilgiyi çözümlenip etkin bir şekilde uygulayarak, beceri haline getirmesi olarak tanımlanabilir. Öğrenci, ihtiyacı olduğu rehberlik, materyal ve kaynaklarla birlikte çalgısını etkin bir şekilde kullanmanın yanı sıra yeterli seviyeye ulaştığında çalgı çalmayı geliştirip kendi de öğretebilir seviyeye gelebilir.

Çalgı eğitimi alacak öğrencinin sadece yetenekli olması yeterli değildir. Sabır isteyen bu eğitim için çok egzersiz ve istikrarlı bir çalışma sergilenmesi gerekmektedir. Bütün bu özellikleri aynı anda barındıran öğrenciyle istenilen seviyeye ulaşmak öğretici için de daha kolay ve zevkli olur. Başarının tadını alan öğrencinin kuşkusuz müzik sevgisi artacak ve daha fazlası için istekli olacaktır.

Çalgı eğitimi sürecinin belki de en temel ve eğitim süreci ile birlikte en karmaşık yapıyı çalgısı piyanodur diyebiliriz. Piyano çalma süreci ve piyano eğitiminin kendine has yapısı, bu çalgıyı diğer tüm çalgılardan ayırmaktadır. Bu kapsamda piyano müzik eğitiminde hemen hemen her aşamada eğitimcilerin ve eğitim alan öğrencilerin yardım aldığı, seslendirme yaptığı, ders çalıştığı, eşlik ettiği bir çalgı olarak karşımıza çıkmaktadır.

1. 7. 3. Piyano eğitimi

Kuşkusuz ki piyano, sahip olduğu özellikler ve benzeri birçok sebepten dolayı, müzik eğitimi veren kurumlarda en sık kullanılan çalgılardan biridir. Tuşlu bir çalgı olması sebebiyle entonasyon bozukluğu olmayacağından müzik eğitimi için en uygun çalgıdır.

Piyano dersinin genel hedefleri;

- Doğru nota okuyabilme yeteneğini kazanabilme ve doğru ritimle çalmayı öğrenme,
- Parmaklarına hâkim olabilme, beyni ile parmakları arasında koordinasyon kurabilme,
- Çok sesli duyma yeteneğini geliştirebilme, herhangi bir şarkının eşliğini doğru akorlarla, doğru fonksiyonlarla yapabilme,

- Öğrendiklerini kendi başına denetleyebilme, nasıl öğretileceğini öğrenebilme,
- Müzik zevkini ve görüşünü geliştirebilme,
- Bilişsel, duyuşsal ve psikomotor davranışlarını geliştirebilme,
- Bir başkasının söz konusu davranışlarını denetleyebilmedir (Kamacioğlu, 1996'dan akt.; Özer ve Yiğit, 2011).

Uygulamalı ve teorik yönleriyle bir bütün oluşturan piyano derslerinde hedeflenen öğrenme düzeyine ulaşılabilmesi için teorik ve uygulamalı alanların birbirini desteklemesi gerektiği bilinmektedir (Özer, 2010).

“Temel bir çalgı olarak piyano müzik alanında hemen herkesin başvurduğu ve kullandığı bir çalgıdır. Müzik eğitimi verilen her programın kimi zaman baş çalgı, kimi zaman yardımcı çalgı olarak başvurduğu piyano, geniş bir literatüre sahiptir (Kurtuldu, 2010).”

Piyano eğitimi oldukça kapsamlı bir eğitim süreci olarak gerçekleşmektedir. Her iki elin farklı şekillerde ve aynı zaman/süre sınırları içerisinde idare edilmesi, bireylerdeki koordinasyon ve zekâyı geliştirmektedir. Piyanonun ses aralığı da diğer enstrümanlara oranla daha geniştir ve diğer tüm çalgıların ses aralığı kapsar. Örnek vermek gerekirse, yan flütün aralığı 3 oktav (36 ses), kemanın ses aralığı 3,5 (42 ses) oktavdır. Piyanonun ses aralığı ise 7,5 oktav ile eşleşen 88 sestem oluşmaktadır. Tüm bu süreçte seslendirilen notaları çalışmak, ezberlemek ve onları ayırt edebilmek gibi zihinsel faaliyetler beyin için önemli bir alıştırmadır. Türkiye de dahi olmak üzere dünyanın müzik eğitimi veren her yerinde ana çalgısı piyano olmayanlara bile çalgı eğitimine yardımcı olmak üzere piyano dersleri verilmektedir (Hasanova, 2008).

Kıvrak'a (2003) göre piyano, bir enstrüman olarak her türde ve yoğunlukta çok sesli yapıları sağlayarak elde edilebilecek, gelişimini tamamlamış ve bu konuda tartışmasız tek çalgıdır. Piyanonun müzik eğitimindeki kullanım tarzı ve biçimi, eğitimin amacına uygun olarak planlandığında, genel olarak müzik eğitimine büyük katkıları olacaktır. Bu sebeplerden dolayı müzik eğitimi verilen kurum ve kuruluşlarda piyanonun önemli bir çalgı olduğuna yönelik farkındalığın, hem öğrenciler hem de öğretmenler tarafından bilinmesi önemlidir. Müzik öğretmenliği A.B.D. öğretim programı incelendiğinde de bu durum açık ve net olarak görülecektir. Dolayısıyla piyano kendi alan özelliği yanı sıra öteki diğer alan derslerinde de destekleyici ve tamamlayıcı rolünü mutlaka yerine getirmelidir. İşte bu alanlardan birisi de Armoni-Kontrpuan ve Eşlik dersidir. Çünkü piyano, yapısı itibarıyla bu derste kullanılabilir yegâne enstrümandan birisidir. Armoni-Kontrpuan ve Eşlik dersindeki başarı göstergeleri incelenirse piyanonun kullanılabilirlik düzeyi, öğrencinin başarısına da direkt olarak etki etmektedir. Kısacası bu iki unsur birbiriyle hangi düzeyde

uyumlu ise; mesleki müzik eğitimine yönelik bireyin yaratıcılık olgusu da o denli gelişme imkânına sahip olacaktır (Tunç, 2009).

1. 7. 4. Armoni Eğitimi

Armoni bilgisi esasen uyum bilgisi olarak adlandırılabilir. Armonide akorlar vasıtasıyla çok seslilik elde edilmektedir ve bu çok sesliliğin temeli de akorlardır denilebilir. Armoni; içerisinde kullanılan akorların kuruluş biçimlerini, akorların birbiri ile nasıl bağlandığını, akorların çevirimlerini ve bu akorların nasıl bir sıra ile yürüdüğünü kapsamaktadır. Çok sesli çalışma yapmanın kuralları hakkında bilgi sahibi olmak, bireylerin karşılaştıkları bir melodide çok sesliliği yazıp kullanabilmelerini sağlar (Çevik, 2007).

Armoni biliminin belirli kuralları vardır ve bu kurallar doğrultusunda melodi anlamlandırılır. Cümleleri ayırt edilen eserde, çıkıcı seslerde sesler kuvvetli, inici sesler ve eşlikte ise ses hafifletirilir. Bir müzik eserinin yapısı iyi bilinirse onu algılama ve anlamayı sağlar. Bir müzik eseri, anlatmak istedikleri göz önünde bulundurularak icra edilmez ve bunun için de iyi bir armoni bilgisine sahip olmak gerekir. Müzisyen çaldığı eserin ruhunu kendi hissederse, eseri icra ederken herkese yansıtabilir, bunun için de eseri iyi analiz edip, cümleleri ve eşlik eden kısımları görebilmelidir. (Taviloğlu, 2006'dan akt., Çevik, 2007).

Armoni eğitimi müzik eğitiminin önemli aşamalarından birini oluşturmaktadır. Türkiye'de armoni eğitiminin, askeri bandonun kurulmasıyla başladığını söylemek mümkündür. Müzik alanında, II Mahmut dönemiyle başlayan batılılaşma hareketinin Cumhuriyet dönemiyle birlikte daha da önemini arttırdığı görülmektedir. Özellikle Cumhuriyet dönemiyle birlikte önemli batı müziği kurumları oluşturulmuştur. Batıdan gelen önemli besteci ve eğitimciler bu kurumlarda yöneticilik ve eğitimcilik yapmış ve batı müziği alanında sanatçı ve besteciler yetiştirmişlerdir. Özellikle yabancı besteci ve eğitimcilerin farklı armoni ekollerini (Alman, Rus, Fransız vb.) bilmesi ve uygulaması, bu ekollerin tanınmasını ve armoni eğitimi içerisinde yer almasını sağlamıştır. Cumhuriyet dönemi ve sonrası müzik politikalarının önemli noktası olan müzik alanında Türkçeleştirme çalışmaları, armoni eğitiminde kullanılan terimlere farklı isimlendirilmeler getirmiştir (Cengiz ve Lehimler, 2018).

Günümüzde Armoni eğitimi müzik eğitiminin olduğu her yerde verilmektedir. Mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda ise armoni dersi kompozitörlük bölümleri haricinde genel olarak temel armoni olarak verilmektedir. Mesleki müzik eğitimi veren kurumlardaki armoni eğitimi incelendiğinde, amaca göre değişmekle birlikte başlangıç olarak genelde aynı

sistematikğin kullanıldığı görülmektedir. Fakat özellikle armoni eğitimini veren kişinin hangi ekolü benimsediği, eğitimin yönünü ve şeklini belirlemektedir (Cengiz ve Lehimler, 2018).

Armoni dersinde içerik olarak yer alan alt birimler; kulak eğitimi, ritmik/ritm okuma, ritim işitme, çok sesli işitme/algılama, müzikal bellek, müziksel yaratıcılık ve solfej yapmak gibi sıralanabilir. Armoni dersinin içeriklerinden biri olan solfej kapsamında da notaların hızlı biçimde okunup seslendirmesi, entonasyon, tonda kalabilme ve deşifre gibi konular yer almaktadır. Armoni ve piyano derslerinin ses, akor, nüans, çokseslilik gibi ortak konuları olduğundan, piyanonun iyi çalınmasının önemi artar. Müzik derslerinin genelinde öğretilen teorik bilgilerin uygulanması da öğrencilerin konuları daha iyi anlamalarını ve ayırdıkları zamanı arttırmalarını sağlar. Böylece birden çok konuyla ilgili daha çok tekrar yapmış ve bilgilerin kalıcılığı sağlanmış olunur. (Çevik, 2007).

1. 7. 5. Deşifre Becerisi

Deşifre, Her tür müzik kültürünün belli alanlarına dâhil olan bütün müzisyenler için olmazsa olmaz bir fonksiyonel beceridir. Deşifrenin önemli üç önemli bileşeni şu şekilde kategorize edilir

- Genel bilişsel beceri (çalışma hafızası, kısa-sürelili müzik hafızası, kısa-sürelili sayısal hafıza ve Rave'nin D Matrisleri)
- Temel kognitif beceri (hızlı tap yapmak, basit reaksiyon süresi trill hızı ve bilgiyi işleme hızı)
- Çalışma-ilişkili beceriler (solo çalışması, deşifre ve iç duyma becerileri) (Kopiez ve Lee, 2008).

Her müzik eğitimi alan birey deşifre becerisini geliştirmelidir. Mesleki anlamda müzik eğitimi yapılan kurumlarda deşifre eğitimi, müziksel işitme okuma yazma derslerinde önemle işlenen ve vazgeçilmez konumda olan bir yapıdır. Kazanılan deşifre becerisi, ses ve çalgı derslerinde de kullanılır (Deniz-Nart, 2010).

Deşifre becerisi ile ilgili yürütülen çalışmalar üç geniş kategori içinde ele almıştır:

- Göz hareketlerini, notasyon ve partiyonun diğer yönlerinin algılanmasını ve görsel ve işitsel geri bildirim etkisini kapsayan bilişsel/algısal kategori.
- Piyanistler arasında uzmanlaşma ile ilgili farklılıkları kapsayan deşifre başarısını etkileyen faktörler.
- Deşifre kazanımına veya özel öğretim ya da hız cihazları yoluyla deşifrenin geliştirilmesine odaklanan eğitimsel/ pedagojik yaklaşımlar (Wristen, 2005).

Ünlü piyanist, besteci ve eğitimci; Fenmen ise deşifreyi "çalışma deşifresi" ve "çalma deşifresi" olarak ikiye ayırmıştır. Çalışma deşifresini; repertuara alınacak bir eseri incelemek, dikkatli ve yavaşça okumak olarak, çalma deşifresini ise, herhangi bir eseri

karakterine uygun, temiz ve temposuna yakın bir hızda okumak olarak tanımlamıştır. Piyanoda deşifre çalabilme, diğer çalgılara nazaran çok yönlü bir algılamayı gerektirir. Çünkü piyano, iki farklı anahtar (sol anahtarı ve fa anahtarı) ile çalınan bir çalgıdır. Notalar her iki anahtarda da tempoyu bozmadan, eşit hızda okunmalıdır. Değişirici işaretler ve nota yazımındaki karmaşık yapı da düşünüldüğünde daha zor bir yapıyla karşılaşılır (Köse, 2013).

Deşifre, tıpkı bir yabancı dil gibi öğrenildiğinde veya aktarıldığında ve birey tarafından da kullanılır hale geldiğinde, kişiler zorluklarla kazanılmış tüm bu bilgileri, bir akıcılığa ve kendiliğinden oluşma görüntüsüne dönüştürerek, yaşama geçirilebilir. Ancak ortaya çıkan öğrenme ve öğretme sürecinin amacına uygun biçimde kendine yer bulabilmesi için bu zorlukların hayatın içinde de kişi için normalleşmiş olması gereklidir (Özgür, 1995'den akt., Uzunonat, 2016). İyi bir eğitim bu sürecin verimliliği açısından önemlidir. Konservatuarlarda çalgı derslerinde öğrenciler sık sık deşifre yaparlar. Ortaöğretimde başlayan, Oda Müziği ve Orkestra derslerinde özellikle deşifre becerisi olmazsa olmazlar arasındadır. Bu derslerde deşifre becerisi ve donanımı iyi olan öğrenciler düşük olan öğrencilere nazaran hız ve adaptasyonu yüksek bir eser seslendirme performansına sahip olur. (Uzunonat, 2016).

Uzunonat (2016), iyi bir deşifre için çalgı eğitiminin yanı sıra öğrencinin teknik açıdan iyi, çalgısına hâkim ve müzikal becerileri yeterli olmasının dışında iyi nota okuyabilmesi gerektiğini belirtmiş; bu sebeple de solfej ve çalgı eğitimlerini eşdeğer görmek gerektiğini söylemiştir. Öğrenci iyi nota okuyabilme ve çalgı becerisini birleştirirse, deşifre yaparken daha az sıkıntı yaşar.

Piyano eğitiminde deşifreyi iyi bir düzeyde gerçekleştirebilmek için, iyi bir okuyucu olmak ya da dikkatini seslendireceği esere odaklamak gerekmektedir. Bu dikkati ve dikkat anındaki uygun çözümlenmeyi yaparak bizlere yardımcı olan önemli bir unsur ise armonidir. Yeterli ve pratik bir armoni bilgisi düzeyinde olan bireyin gördüğü notalara daha çabuk adapte olması ve buna bağlı olarak deşifre esnasında da daha az zorlanması muhtemel bir durumdur (Kurtuldu, 2015).

“Piyano eğitimi sürecinin en önemli kazanımlarından bir olan deşifre, piyanonun kullanıldığı tüm derslerde ya da çalışmalarda kimi zaman anahtar görevi görmektedir. Piyano çalan her hangi bir müzikçinin elde etmesi gereken bir davranış olduğuna literatürde sıkça rastladığımız deşifre becerisinin düzeyi, piyanistin de kendini güvende hissetmesine olanak tanır. Gerek parmaklarına hâkim, gerekse el – göz koordinasyonunu iyi düzeyde sağlayabilen bir piyanistin hedeflediği noktaya ulaşması da daha kolay hale gelecektir. Deşifre becerisi iyi olan bir piyanistin, istediği hedefe ulaşırken çalışma sürecinde de diğer piyanistlere göre hem zaman, hem de enerji tasarrufu açısından avantajlı olduğunu söylemek mümkündür (Kurtuldu, 2014).”

Bütün bu bilgileri göz önünde bulundurarak şu sonuçlara varabiliriz. Önceden çalışmadan, notayı ilk görüşte okumak anlamına gelen deşifre müzikte çalma ve söylemedeki ilk adımdır. Deşifre becerisinin doğru ve pratik olması için kişinin hazır bulunuşluğu ve çok yönlü bakış açısına sahip olması; parçanın donanımını çabuk algılayıp parmak numaralarına dikkat ederek uygulaması önemlidir. Böylece parçanın öğreniminde zaman açısından tasarruf edilir ve kısa zamanda başarı sağlanabilir.

2. LİTERATÜR TARAMASI

Tufan (2000) tarafından yazılan, Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi' nde yayınlanan "Piyano Eğitiminde Deşifre Çalışmaları" adlı çalışmada; piyano eğitiminde deşifre çalışmalarının gerekliliği ve yararı üzerinde durulmuş, deşifre aşamasında sonucu olumlu yönde etkileyeceği düşünülen önerilerde bulunulmuştur. Çalışmada; piyanoda iyi deşifre yapabilmeyen yararları da ele alınmıştır.

Coskun (2001)' un Piyano Eğitiminde Deşifrenin Yeri ve Önemi konulu yüksek lisans çalışmasında piyano eğitiminde deşifre konusuna verilen yeri ve önemi belirtilmiş, müziği eksiksiz bir biçimde öğrenebilmenin, gerçek anlamda yaşama geçirilebilmenin ve ondan bir ömür boyu doyum olarak yararlanabilmenin güçlü bir deşifre becerisi ile olanaklı hale gelebileceği anlaşıldığı ifade edilmiştir. Araştırmada kurumda görev alan piyano öğretim elemanlarının deşifre konusuna yönelik görüş, yaklaşım ve bakış açılarının saptanması amacı ile anket yöntemi uygun görülmüştür. Araştırmanın sonucunda, uygulanan programda deşifrenin tamamen göz ardı edilen, üzerinde hiç durulmayan bir konu olmadığı anlaşılmış, buna karşın eğitim süreci içerisinde planlı olarak yürütülmeyen ve takip edilmeyen bir boyut olarak yer aldığı gözlenmiştir.

Çimen (2001) "Piyanoda Deşifre Öğretimine Yaklaşımlar" adlı makalesinde, deşifre çalmanın, piyano eğitiminde başlangıç aşamasını takiben öğrencilere kazandırılması gereken en önemli becerilerden biri olduğunu belirtmiş; deşifre becerisini kazanmış olmanın öğrencilere piyano eğitimleri süresince ciddi bir kolaylık ve yarar sağlayacağını, bunun yanında ise ileride meslek hayatları boyunca da temel bir kaynak niteliğinde olacağını vurgulamıştır. Öğretmen rehberliğinde hazırlanmış ve iyi planlanmış bir öğretim programı ve de sistemli bir çalışma ile hemen her öğrencinin piyanoda deşifre çalma becerisini geliştirmesinin mümkün olduğunu öne sürmüştür. Çalışmada ayrıca deşifre konusunda çeşitli öğretim yaklaşımlarına yer verilmekte ve öneriler sunulmaktadır.

Haug (2000) "Deşifre Çalma ve Görsel Algılama" adlı yazısında, deşifre konusunda yapılan diğer çalışmalardan yararlanarak, görsel algılama konusundaki araştırma bulgularının ışığında deşifre çalma öğretimine ilişkin yaygın pedagojik öneriler sunmuştur.

Türkmen (2008), "Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyanoda Deşifre Çalabilme Düzeyleri Üzerine Bir Çalışma" adlı yüksek lisans tezinde deşifre için özel olarak yazılan "ABRSM Grade 4" adlı kitaptan faydalanarak öğrencilerin piyano ile deşifre yapabilme düzeylerinin ne seviyede olduğunu belirlemiştir. Bunun yanında Türkmen (2008) çalışmasında lisans piyano öğretim programlarında ve piyano derslerinde deşifreye dayalı

çalışmalarının ne düzeyde/sıklıkta kullanıldığını saptamıştır. Araştırmada, varılan sonuçlara dayalı önerilerde bulunulmuştur.

Müzik öğretmeni adaylarının piyano eğitimine yönelik çeşitli araştırmalar incelendiğinde piyano eğitimi sürecinde kazandırılması gereken en önemli becerinin deşifre olduğu ancak piyano derslerinde deşifre boyutunun ihmal edildiği ve öğrencilerin bu becerileri kazanmadan mezun olduğunu vurgulamıştır (Kasap, 2005).

Chin (2002) "Group piano instruction for music majors in the United States: A study of instructor training, instructional practice, and values relating to functional keyboard skills" adlı çalışmasında, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki lisans düzeyi müzik bölümlerinde gerçekleştirilen grup piyano öğretimini incelemiştir; çalışmasında grup piyano öğretiminde deşifre ve armonizasyon becerilerinin önemini vurgulamıştır; müzik öğrencilerinin ileriki yaşamlarında bu işlevsel piyano becerilerinin yararlı olacağı sonucuna varmıştır. Bu araştırmadan elde edilen sonuç ile eldeki araştırma paralellik göstermektedir. Gerçekleştirilen deneysel çalışmada da müzik öğretmeni adaylarının mesleki yaşamlarında deşifrenin önemi vurgulanmış, uygulanan deşifre eğitiminde armoni konusuna yer verilerek söz konusu işlevsel piyano becerilerinin geliştirilmesine katkı sağlanmıştır.

Çevik (2007) müzik öğretmeni adaylarının armoni eğitimi ile piyano çalma becerileri arasındaki ilişkileri incelediği araştırmasında armoni dersinin piyano çalma becerileri üzerindeki etkilerini ortaya koymuştur. Araştırmada müzik öğretmeni adayları ve piyano öğretim elemanlarının görüşlerine göre, piyano dersinde zorluk çekilen konuların başında deşifre gelmektedir; bu durum armoni dersi içeriğinde önemli yere sahip olan deşifre konusunun piyano dersine yansması olarak ifade edilmiştir. Bu araştırmadan elde edilen sonuç ile eldeki araştırma paralellik göstermektedir. Armoni dersi etkisinin piyano çalma becerisi üzerindeki etkisini açık bir şekilde göstermektedir. Gerçekleştirilen deneysel çalışmada müzik öğretmeni adaylarının piyano dersi içeriğinde deşifre konusu ele alınmış, uygulanan deşifre eğitiminde armoni dersi içeriğinden de yararlanılarak deşifre konusunda çekilen zorluğun giderilmesine olanak sağlanmıştır. Armoni ve piyano derslerinin birbiriyle ilişkili olduğu ve paralel gitmesi gerektiğiyle ilgili görüşler alınmış, bunun etkilerini de nicel bir şekilde göstermiştir. Bu araştırmadan elde edilen sonuçlarda öğretmen adaylarının piyanoyu iyi çalabilmeleri için, teknik çalışmalar yapabilme, deşifre yapabilme, analiz edebilme, armoni dersinin öğretisi olan çok seslendirme, transpoze, eşlik ve kadans gibi işlevsel piyano becerilerinin öğretilmesine yer verilmesi gerektiği vardır.

Karkın (2007) "Müzik teorisi ve işitme eğitimi dersinin piyano eğitimi üzerindeki etkileri, karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri" araştırmasında müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda ders olarak verilmekte olan Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi dersinin

piyano eğitimi üzerindeki etkileri konulu bir inceleme yapmıştır. Araştırma bulgularına göre bu derste yapılan solfej eğitimine dönük uygulamaların piyano derslerinde seslendirilen herhangi bir eserin deşifresi sürecine önemli katkı yaptığı sonucu ortaya çıkmıştır. Bu araştırmadan elde edilen sonuç ile eldeki araştırma paralellik göstermektedir. Gerçekleştirilen deneysel çalışmada, müzik öğretmeni adaylarına yönelik uygulanan piyanoda deşifre eğitiminde Müzik Teorisi ve İşitme dersi içeriğinden de yararlanılarak öğrencilerin deşifre becerilerinin gelişmesine katkı sağlanmıştır.

Özer (2010) "Piyano öğretiminde deşifre becerisinin kazandırılması" isimli yüksek lisans tezinde, piyano öğretimi süresince düzenli deşifre çalışmaları yapmanın piyano ile deşifre çalma becerisine etkisini araştırmıştır. Kontrol gruplu ve öntest-son test deneysel desenine dayalı olarak gerçekleştirdiği çalışmasını 13 hafta boyunca güzel sanatlar lisesi öğrencilerine uygulamış, her hafta belirlediği piyano parçalarını öğrencilere deşifre ettirmiştir. Çalışmasında öğrencilerin psikomotor gelişiminde deney grubuna yönelik anlamlı fark bulmuştur.

Piji (2006) "Dizgeli öğretime göre geliştirilen eşlik dersi programının akademik başarıya, tutuma, yeterlik algısına ve kalıcılığa etkisi" adıyla yazdığı doktora tezinde ise dizgeli eğitim modeline bağlı bir desen ile yeni bir eşlik dersi programı geliştirmiştir. Müzik öğretmeni adaylarına geliştirdiği programı kontrol gruplu öntest-son test olarak deneysel desen yöntemine göre uygulamış, adaylar arasında bilişsel, psikomotor ve duyuşsal gelişimlerinde deney grubu lehinde anlamlı fark bulmuştur. İşlevsel piyano beceri kapsamında olduğu öne sürülen eşlik becerilerini ele alan bu araştırma, yürütülen deneysel çalışmayı destekler niteliktedir. Araştırmada genel hatları ile dizgeli eğitim modelinde faydalanılmış ve bu çerçevede piyanoda deşifre öğretimine yönelik bir öğretim programı geliştirilmiştir. Geliştirilen bu program kontrol gruplu öntest-son test deneysel deseni ile müzik öğretmeni adaylarına uygulanmış ve müzik öğretmeni adaylarının bilişsel, psikomotor ve duyuşsal gelişim basamaklarında deney grubuna yönelik anlamlı fark bulunmuştur.

Arıcı (2015) "Müzik öğretmenliği nabilim dalı öğrencilerinin armoni dersindeki akademik başarıları ile problem çözme becerileri algıları arasındaki ilişki" isimli öğrencilerin akademik başarıları ve problem çözme becerileri arasındaki ilişkileri belirlemek amacıyla yürüttüğü bu çalışmada ilişki tarama modelindedir. Öğrencilere iki bölümden oluşan bir anket uygulayan Arıcı, armoni dersi akademik başarı düzeyleri ile problem çözme becerilerini algılama düzeyleri arasındaki ilişkiyi araştırmıştır. Yapılan araştırmanın sonucunda armoni dersi başarı puanı yüksek olan öğrencilerin problem çözme yeteneğine olan güvenlerinin daha yüksek çıktığı görülmektedir.

Küpana (2011) “Müzik Öğretmeni Adaylarına Yönelik Geliştirilen Piyanoda Deşifre Öğretimi Programının Etkililiğinin Sınanması” adlı doktora tezinde dizgeli eğitim çerçevesinde müzik öğretmeni adayları için geliştirilen piyanoda deşifre öğretimi programının; müzik öğretmeni adaylarının piyano ile deşifre seslendirmeye yönelik bilgi düzeyleri, adayların deşifre becerileri, deşifreyi algılama düzeyleri ve derse karşı tutumları üzerindeki etkisini araştırmıştır. Kontrol gruplu öntest-sontest deseni kullanmış, deney ve kontrol gruplarının özelliklerinin birbirine denk olmasına özen göstererek rastgele seçmiştir. İki grubada deneyin öncesinde ve sonrasında ölçmeler yapmış; verilerin analiz edilmesiyle elde edilen sonuçlarda uygulama süreci sonunda deney grubunun kontrol grubuna göre bağımsız değişken düzeylerinde artış görülmüştür. Dizgeli eğitime dayalı olarak piyanoda deşifre öğretimi programının klasik eğitime göre daha etkili ve geliştirici olduğu deneysel olarak kanıtlanmıştır.

Kurtuldu (2015) “Piyano Öğrencilerinin Öğrenme Stilleri ile Deşifre Çalma Becerilerinin Karşılaştırılması” adlı makalesinde tarama modeli ile deneysel uygulamanın birlikte tercih etmiş, öğrencilerin öğrenme stilleri ile piyano ile deşifre çalma becerileri arasındaki ilişkinin düzeyi incelenmiştir. Araştırmacı piyano dersi alan öğrencilerin dönem içi piyano dersi notlarını elde etmiş, bu öğrencilere deşifre eser uygulaması yapmıştır. Kendi oluşturduğu deşifre parçası ve deşifre değerlendirme ölçeğiyle elde ettiği puanlar ile karşılaştırmalar yapmıştır. Araştırmada öğrencilerin piyano dersinde gösterdikleri başarı ile piyano ile deşifre çalma becerileri arasında pozitif yönde, doğru orantılı ve birbirine yakın bir ilişki olduğunu belirten araştırmacı, deşifre sürecine katkıda bulunan temel özellikleri de belirtmiştir.

Betts ve Cassidy (2000) “Development of Harmonization and Sight-Reading Skills among University Class Piano Students” isimli çalışmalarında üniversitedeki piyano öğrencilerinin armonize ve deşifre becerilerinin gelişimlerini araştırmıştır. Yapılan araştırmada öntest ve sontest yapılmış elde edilen veriler dört yönlü varyans analiziyle hesaplanmış. Yapılan çalışma sonucunda öğrencilerin gerek armoni gerek deşifre becerilerinde anlamlı gelişmeler görülmüştür. Deşifrenin akor çözümlemede armoniye benzerlik gösterdiğini hatta daha ileri seviyede olduğundan bu sebeple de öğretmenlerin armonize öğretimi sırasında (transpoze, çok seslilik vb.) en iyi öğretme tekniğini keşfetmeleri gerektiğinden bahsetmiştir.

Kurtuldu (2013) Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Çalışma Alışkanlıklarının Değerlendirilmesi adlı makalesinde enstrümanlar içinde piyanonun eser çözümlemede diğerlerine nazarı daha fazla zaman ve emek harcadığını gözlemleyerek; öğrencilerin piyano çalışma alışkanlıklarını ve kullandığı yöntemleri incelemiştir. Yapılan anketler sonucunda öğrencilerin genel olarak alışlageldik yöntemleri tercih etmesi, teknik

eksikliklerinin bulunması e bu eksiklikler üzerinde yoğunlaşmamaları gözlenmiştir. Piyano çalışma esnasında deşifre aşamasında öğrencilerin daha doğru yönlendirilmesi gerektiğinden ve bu aşamada sadece nota çalmaya yönelmek yerine parçaya daha geniş açıyla bakabilmeleri gerektiğinden bahsetmiştir.

Karkın (2002) “Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında “Müzik Teorisi Ve İşitme Eğitimi” İle Armoni Eğitiminin Değerlendirilmesi” makalesinde, Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi dersi ile bu ders altında verilen armoni eğitiminin analizini yaparak önerilerde bulunulmuştur. Bu çalışmada mülakat tekniğiyle uzman görüşleri alınmış, betimsel istatistik yöntemlerden yaylanarak da çözüm ve yorumlarda bulunulmuştur. Ders süresinin yetersiz olması ve bu süre içerisinde ders içeriklerini öğrencilere tamamiyle aktarılamadığı için bu derslerin müzik öğretmeni yetiştirme amacını tamamen gerçekleştirmediği sonucuna varılmıştır. Araştırmacı bu konula ilgili ders saatlerinin artış olması ve bu konuyla ilgili öğretim elemanlarının toparlanarak sorunları ve deneyimlerini paylaşmaları gerektiği önerisinde bulunmuştur.

Durak (2014) “Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlardaki Piyano Öğretim Programları Üzerine bir Araştırma” adlı çalışmasında 26 piyano öğretim elemanına yapılandırılmış görüşme uygulamıştır. Müzik öğretmeni adaylarının işitme, armoni, eşlik, koropetisyon, besteleme teknikleri, çok seslendirme teknikleri gibi birçok alan dersinin piyano çalabilme becerisiyle ve dersin işleniş şekilleriyle doğrudan ilişkili olduğundan bahsetmiştir. Betimsel olarak kaynak tarama yöntemini de çalışmasında kullanan araştırmacı, araştırma konusu ile ilgili olan dergi,makale,tez ve bildirgeleri taramış; ilgili bölümlere araştırmasında yer vermiştir. Sonuç olarak yüksek bir oranla herhangi bir piyano öğretim programının bulunmadığına ulaşmıştır. Eğitimin planlı, programlı ve aşamalı bir süreç olduğuna dikkat çekerek, piyano derslerine yönelik öğretim programı hazırlama ve geliştirme çalışmalarına yer verilmesi önerisinde bulunmuş; aksi taktirde eksikliklerin düzeltilmemesinin kötü sonuçlara yol açabileceği görüşünde bulunmuştur.

Gün ve Yıldız (2013) “Piyano Eğitiminde Başarıyı Etkileyen Faktörler” isimli çalışmalarında piyano eğitimini etkileyen olumlu ve olumsuz faktörleri ve bu faktörlere yönelik çözüm önerisi getirmeyi amaçlamıştır. Başarıyı etkileyen faktörlerle ilgili literatür taraması yapmış ve bu faktörleri üç başlık altında (teknik-fiziksel, psikolojik, bilişsel) toplamışlardır. Piyano eğitiminde teknik çalışmalara dikkat etmek (analiz ve eşlik vb.), öğrencilerin kaygılarını azaltmak, bireye özel öğretim metodları uygulamak, bilişsel düzeye uygun parça seçimi ve çalışma yöntemleri ile ilgili önerilerde bulunmuştur.

Çevik (2007b) “Piyano Öğretimi Neden Zordur?” isimli yazısında öğretim elemanlarına ve öğrencilere uygulanan anket yoluyla piyano dersinin öğretiminde karşılaşılan sorunları ve sebeplerini araştırmıştır. Tarama modeli kullanarak elde edilen

sonuçları öğrenciden, okuldan ve öğretim elemanlarından kaynaklanan güçlükler olarak sınıflandırmıştır. Özellikle deşifre ve teknik konularda zorluklar çekildiğini gören araştırmacı bu görüşlerin hem öğrenci hem de öğretim elemanları arasında paralel olduğuna dikkat çekmiştir. Gerekli eksiklikler giderilmesi doğrultusunda müzik alan dersleriyle işbirliği sağlanarak müzikaliteyi geliştirecek uygulamalara yer verilmesi konusunda önerilerde bulunurken en önemli problemin çalışma eksikliği olduğunun altını çizmiştir.

Özmenteş (2005) “Müzik Eğitiminin Boyutları ve Çalgı Eğitimi” makalesinde müzik eğitiminin boyutları ve müzik eğitiminin bir boyutu olan çalgı eğitiminin üzerinde duran bu çalışmada literatür taraması yapmıştır. Müzik eğitimi sürecinin diğer boyutları arasında yer alan işitme, ses ve yaratıcılık gibi eğitimlerin, etkili bir çalgı eğitiminin gerçekleştirilmesi için üzerinden durulmasından bahsetmiştir. Çalgı eğitimcilerinin de derslerde öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirmek için, dersin ve eserin gerektirdiği ölçüde serbest bırakılabileceğine değinmiştir.

Yalçın ve Albuz (2012) “Gitar Uygulamalı Armoni Öğretiminin Öğrenci Bilgi Ve Performans Düzeyine Etkisi” çalışmalarıyla gitar ile uygulamaya dayalı armoni öğretiminin, öğrencilerin bilgileri ve performanslarındaki ilişki üzerindeki etkilerini, gitar ile uygulamaya dayalı bir armoni eğitimi alan ve almayan öğrencilerin bilgileri ve performans düzeyleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmışlardır. Kaynak tarama yöntemi ile toplanan ilk verilerin ardından öntest-son test kontrol gruplu deneme modeli kullanılan bu araştırmada, araştırmacının hazırladığı gitar ile uygulama yapmaya dayalı armoni öğretimine yönelik örneklerle sekiz hafta süren çalışmalar yapılmıştır. Yapılan araştırma sonucunda gitar uygulamalı armoni eğitimi alan öğrencilerin piyano uygulamalı armoni öğretimi alan öğrencilere göre bilgi ve performans erişimlerinde anlamlı farklar olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Dalkıran (2011) “Keman Eğitiminde Deşifre Becerisi” adlı makalesinde öğrencilerin yapmış oldukları hataları sınıflandırmak ve çalgı deşifresine yönelik yaptırılacak farklı deşifre çalışmalarının arasında fark olup olmadığını araştırmak amacıyla yapmış olduğu bu araştırmada deneysel çalışmanın yanı sıra Veri toplama aracı olarak Stephen Farnum’un “Yaylı Çalgı Ölçme Aracı” kullanmıştır. Araştırmanın sonucunda deşifre çalışma programı uygulanan öğrencilerin öntest-son test puanlarında anlamlı bir fark olduğu ve bu çalışmanın öğrencilerin deşifre becerisini geliştirdiğini belirtmiştir. Ayrıca öğrencilerin daha çok ritmik ve tonal hatalar yaptığını belirtmiş, bunlar için de deşifreye başlamadan önce notanın incelenebileceği ve metronomla çalışma yapılabileceği önerilerinde bulunmuştur

Özalp ve Özdemir (2015) “Deşifre Eşlik Çalımında Akor Şifrelerinin Kullanımı” adlı makalelerinde deşifre eşlik çalımında akor şifrelerinin kullanımı araştırarak, müzik

öğretmeni adaylarının notayla ve akor şifreleriyle deşifre olarak eşlik yapabilme becerilerine ve bu süreçte öğrencilerin eşlik yaparken karşılaştıkları problemlere yer vermişlerdir. 3 ve 4. cü sınıf öğrencilerden oluşan 40 kişilik bir çalışma grubu oluşturan Özalp ve Özdemir, bu öğrencilere kendi hazırladıkları 10 adet ezgiyi zorluk seviyelerine göre eşleştirmiştir. Eşleştirilen bu ezgilerin yarısına akor şifreleri yazılmış diğer yarısında ise akorlar dizek üzerinde notalarla gösterilmiştir. Alınan kayıtlarla birlikte öğrencilerin başarı puanları elde edilmiştir. Araştırmanın sonucunda nota ile eşlik yapanların zorlandığı görülmüş, akor şifreleri ve nota ile deşifre eşlik yapabilme becerileri arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Armoni- Kontrpuan ve Eşlik Çalma derslerinin içerik olarak genişletilerek eşlik yazma ve çalma becerilerini geliştirecek kazanımların eklenmesiyle, deşifre eşlik yapabilmeye büyük katkı sağlayacağı görüş ve önerisinde bulunmuşlardır.

Eroğlu (2015), "Eğitim fakültesi Mezunu Müzik Öğretmenlerinin Armoni Bilgi ve Becerilerine İlişkin Görüşleri" adlı çalışmada Eğitim Fakültesinden mezun Müzik öğretmenlerinin sahip olduğu armoni bilgi ve becerilerinin mesleğe uygunluğunu betimsel tarama modeline göre araştırmıştır. Bu araştırma için hazırlanan anketi Ankara ilinde çalışan 53 müzik öğretmenine uygulayan Eroğlu, elde edilen veriler üzerinde frekans ve yüzde hesaplamalarıyla istatistiksel çözümler yapmıştır. Elde edilen sonuçta müzik öğretmenlerinin armoni bilmenin gerekliliği konusunda ortak noktaya varıldığı halde sahip oldukları armoni becerisinin yetersiz olduğu görülmüştür. Buna sebep olarak da eğitim öğretim süresince alınan armoni eğitiminin mesleki yeterliliği karşılamamasından kaynaklandığı söylenmiştir. Araştırmacı öneri olarak da Eğitim Fakültelerinin Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında uygulanan armoni eğitiminin özelden genele daha uygun ve basitten başlayarak sağlam bir şekilde, mesleğin gerekliliklerini karşılayabilecek şekilde yeniden planlanması gerektiğini sunmuştur.

Türkmen (2008), "Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyanoda Deşifre Çalabilme Düzeyleri Üzerine Bir Çalışma" isimli yüksek lisans tezinde müzik öğretmeni adaylarının piyanoda deşifre çalabilme düzeylerini araştırmıştır. Lisans programlarındaki piyano eğitimim deşifre çalma boyutuyla ilgili yapılan araştırmalarda piyano derslerinde deşifre çalmaya az yer verildiği görülmüştür. Yapılan bir diğer araştırmada da öğrencilerin deşifre çalışmalarına katkıda bulunacak armoni ve form bilgisi çalışmalarına fazla yer vermediklerini ve ders dışında deşifre becerisini geliştirecek çalışmalara yer vermedikleri sonuçlarına varmıştır. Araştırmacı bu sonuçlar çerçevesinde öğretim programının yeniden gözden geçirilerek deşifre çalışmalarının piyano derslerinin bir parçası olması gerektiği, deşifrenin nasıl yapılması konusunda ayrıntılı bilgilendirme yapılması gerektiğini ve öğrencinin bu bilgi birikimlerini deşifrelerine yansıtması gerektiği önerilerinde bulunulmuştur.

Sevgi (2005), yapmış olduğu “Müzik Öğretmenliği Mesleği Gerekleri Doğrultusunda Bir Armoni Eğitimi” adlı çalışmada armoni eğitimini müzik öğretmenliği mesleğinin gereklilikleri doğrultusunda araştırarak, armoni eğitiminin işlevsel olarak nasıl olması gerektiğiyle ilgili farklı kaynaklar incelemiştir. Konuyla ilgili literatür taraması yapan araştırmacı, müzik alanında armoninin çok önemli bir yerde olduğunu belirtmiş ve bunu destekleyecek sonuçlar sunmuştur. Özellikle eşlik konusunda müzik öğretmenlerinin hazırbulunuşluklarını arttırmak gerektiğini belirtmiş, armoni eğitimine yönelik birçok yöntem ve kaynaktan faydalanmak gerektiğiyle ilgili de önerilerde bulunmuştur.

Tunç (2009), “Müzik Öğretmenliği Programı Anabilim Dallarında Uygulanan Armoni-Kontrpuan-Eşlik Derslerinde Piyanonun Kullanabilme Durumunun İncelenmesi” isimli yüksek lisans tezinde, müzik öğretmeni adaylarının armoni dersinde piyanoyu ne kadar kullanabildikleri sorusuna cevap aramıştır. Yapmış olduğu çalışmada farklı seviyelerde belirlenen 5 farklı ezgiyi, belirli aralıklarla gruplara çaldırarak kayıt altına almıştır. Araştırma, gözlem tekniğine dayalı betimsel çalışma olarak yürütülmüştür. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda yalın bir haldeki ezgiyi eşliklendirerek seslendirme beceri düzeyi ile, şifrelendirilmiş örnek eşkil yapısı belirtilmiş bir ezgiyi eşliklendirerek seslendirme beceri düzeyleri arasında anlamlı farklar bulunmuştur. Bu sonuçlardan yola çıkarak araştırmacı, armoni ders içeriklerinin deşifre becerisini geliştirme amacıyla daha çok kullanılması gerektiği ve öğrencilerin eşlik ve deşifre becerilerini geliştirecek daha çok uygulama yapılması konusunda önerilerde bulunmuştur.

Gün ve Öztürk (2017), yapmış oldukları “Piyanoda Deşifrenin Önemi, tekniği ve Geliştirilmesi” isimli bu çalışmada piyanoda deşifrenin önemini, tekniğini ve geliştirilmesini, literatür taraması yaparak betimsel yöntemle araştırmışlardır. Piyanoda eğitiminde deşifrenin önemini ortaya koymayı amaçlayan bu araştırma, ayrıca deşifrenin nasıl uygulanması gerektiğini ve nasıl geliştirilebileceğini de ortaya koymaktadır. Deşifre becerisinin gelişmemesinin teknik ve müzikal yorumları da olumsuz etkileyeceğinden bahsederek, uzun çalışmalar gerektiren piyanonun deşifre süresinde ekonomik olmanın performans başarısını ve verimi arttıracadığı görüşlerinde bulunmuşlardır.

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, araştırmanın çalışma grubu belirtildikten sonra veri toplama araçları ve veri çözümlene teknikleri açıklanmıştır.

Yürütülen çalışmada tarama modeli kullanılmış ve ilişkisel araştırmalar modelinde yararlanılarak veriler toplanmıştır. Betimsel araştırmalarda içerisinde bir tür olan Tarama Modeli, geçmişte gerçekleşmiş ya da halen süregelen bir durumu, aynen olduğu biçimiyle/şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırma konusu olarak seçilen olay, durum, birey ya da herhangi bir gelişim süreci, kendi koşulları içinde ve aynen olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2005, s. 77). İlişkisel araştırmalar ise özellikle eğitim alanında kullanılan ve değişkenler arasındaki ilişkileri belirleyip analiz eden araştırmalardır (Karakaya, 2009, s. 68).

3. 1. Çalışma grubu

Araştırmada iki farklı çalışma grubu oluşturulmuştur. İlk çalışma grubu Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalında ve 4. Sınıfta öğrenim gören öğrencilerinden oluşmaktadır. Bu ilk grup önceki yıllarda ilgili dersleri tamamlamış, armoni dersi başarıları ile piyano dersi başarılarına yönelik başarı listelerinin elde edildiği 48 kişilik gruptur. İkinci grup ise bu 48 kişilik ilk gruptan rastgele (seçkisiz) biçimde üç farklı armoni dersi başarı grubuna göre (düşük, orta ve yüksek) seçilmiş (her alt gruptan 3 kişi olacak biçimde) toplam 9 öğrenciden oluşmaktadır.

Tablo 1. Çalışma Gurubuna Yönelik Tanımlayıcı İstatistik Sonuçları

Cinsiyet	f	%
Kadın	29	60,4
Erkek	19	39,6
Toplam	48	100
Mezun old. Lise	f	%
GSL	37	77,1
Diger	11	22,9
Toplam	48	100

Tablo 1 de görüldüğü gibi çalışma grubunun % 60,4' ünü bayan (n=29), % 39,6' sını ise erkek (n=29) öğrencileri oluşturmaktadır. Öğrencilerin %77,1' ini Güzel Sanat Lisesi mezunları, %22,9' unu ise diğer lise mezunları oluşturmaktadır.

Tablo 2. Deşifre Seslendirme İçin Seçilen Gruba Yönelik Tanımlayıcı İstatistik Sonuçları

Cinsiyet	f	%
Kadın	8	88,9
Erkek	1	11,1
Toplam	9	100
Mezun old. Lise	f	%
GSL	7	77,8
Diğer	2	22,2
Toplam	9	100

Tablo 2' de görüldüğü gibi deşifre seslendirmesi için seçilen grubun %88,9' unu bayan, %11,1' ini erkek öğrenciler oluşturmaktadır. Öğrencilerin %77,8' ini Güzel Sanat Lisesi mezunları, %22,2' sini ise diğer lise mezunları oluşturmaktadır.

3. 2. Verilerin Toplanması

Veri toplama sürecinde ilk olarak, belirlenen çalışma grubuna ait armoni dersi ve piyano dersi başarı puanları çalışmanın yapıldığı üniversitenin öğrenci işleri bilgi sisteminden gerekli izinler alınarak elde edilmiştir. Armoni dersinin 4.sınıfta olmaması sebebiyle çalışmanın yapıldığı dönemde 4. Sınıfta olan öğrencilerin 2015-2016 yılında 3. Sınıfta iken aldıkları armoni dersine ilişkin başarı puanları dikkate alınmıştır. Armoni dersi başarıları ile karşılaştırma yapılacak olması sebebiyle piyano dersi başarı puanları da paralellik oluşturabilmesi açısından aynı dönemden elde edilmiştir. Elde edilen başarı puanları incelenmiş üç farklı düzey belirlenerek sınıflandırma yapılmıştır. Bu sınıflandırmada ilgili üniversitenin not değerlendirme sisteminde 9 farklı harf notu bulunması dikkate alınmış ve her harf grubu üçerli olarak gruplanarak adı geçen üç başarı düzeyi (düşük, orta ve yüksek) belirlenmiştir. Bu belirlemede izlenen yol için açıklayıcı harf aralığı tablosu aşağıdadır. Belirlenen üç başarı düzeyinden üçer öğrenci rastgele (seçkisiz) biçimde seçilmiş ve 2016-2017 öğretim yılında 4.sınıf olan bu öğrencilere içinde armonik kavramları barındıran ve araştırmacı tarafından yazılan eser deşifre ettirilerek kamera ile kayıt edilmiştir. Deşifre amaçlı kullanılan eser literatürdeki eserlerin daha önceden seslendirilmiş veya duyulmuş olması ihtimaline karşın araştırmacı tarafından yazılmıştır. Kaydedilen görüntüler Kurtuldu (2015) tarafından geliştirilmiş olan deşifre

değerlendirme ölçeği yardımıyla değerlendirilmiştir. Değerlendirme sürecinde alan uzmanı (piyano eğitimi) 5 kişi ölçek yardımıyla öğrencilerin performanslarını puanlamıştır. 4 farklı deşifre değerlendirme basamağı olan ölçek üzerinde adaylar her bir alt basamak için ne kadar puan takdir edeceğini belirterek işaretlemektedir. Her öğrencinin deşifre çalma performansını iki kez izleyen uzmanlar bu dört alt basamak üzerinden verdikleri puanları toplayarak bir toplam puan belirlemişlerdir.

Tablo 3. Gruplama Yapılan Harf Aralıkları İçin Açıklayıcı Tablo

Harf Türü	Puan Aralığı	Grup Karşılığı
AA	90 – 100	
BA	80 – 89	Yüksek
BB	75 – 79	
CB	70 – 74	
CC	60 – 69	Orta
DC	50 – 59	
DD	40 – 49	
FD	30 – 39	Düşük
FF	0 – 29	

3. 3. Verilerin Çözümlemesi

Araştırmada toplanan nicel veriler yüzdelik dağılımları (%) ve frekansları (f) biçiminde tablolaştırılmış ve bu hali ile sunulmuştur. Ayrıca araştırma yapılan kurumdaki öğrencilerin 2015-2016 eğitim öğretim yılının güz ve bahar döneminde armoni dersi ve piyano dersinden aldıkları başarı puanları (arasınav, final, dönem sonu başarı notu) incelenerek, aralarındaki ilişkiye bakılmıştır. Bu iki ders arasındaki ilişki korelasyon analizi yapılarak belirlenmiştir. Çalışma grubundan elde edilen verilerin normal dağılım varsayımını karşılayıp karşılamadığının tespiti için sistemden elde edilmiş olan başarı puanlarına yönelik basıklık çarpıklık katsayıları hesaplanmıştır. Elde edilen sonuçların normallik varsayımını karşılaması sebebiyle korelasyon ölçümü işlemlerinde Pearson Momentler Çarpımı korelasyon katsayısı hesaplaması yapılmıştır. Korelasyon ölçümlerinde anlamlılık düzeyi $p < ,05$ olarak kabul edilmiştir. Verilerin normal dağılım varsayımını karşılaması sebebiyle deşifre puanları ile armoni ve piyano dersi başarı puanlarının karşılaştırılmasında kullanılan karşılaştırmalı ölçümlerde de parametrik ölçümler tercih edilmiş ve bu kapsamda Anova testi ile varyans analizi yapılmıştır. Bu ölçümlerde de anlamlılık düzeyi $p < ,05$ olarak kabul edilmiştir. Verilerin normal dağılım göstermesi sonucunda tercih edilen Anona testine ilave olarak çoklu karşılaştırma testleri

de kullanılmıştır. Çoklu karşılaştırma testleri içerisinde gruplardaki öğrenci sayıları eşit olduğu için Bonferonni testi tercih edilmiştir. Bonferroni metodu, yaygın kullanılan ve planlı karşılaştırma prosedürü olarak tanımlanan, kimi zaman planlanmamış çalışmalar için de kullanılan bir çoklu karşılaştırma testidir ve grupların eşit örneklem sayısına sahip olmasını gerektirir (Günlü, 2016, Kayri, 2009).

Tablo 4. Başarı Notlarına ve Deşifre Puanlarına İlişkin Uyum İyiliği Tablosu

Gruplar	Tür	Ölçüm	SS
Armoni Ort.	Çarpıklık	-0,59	0,343
	Basıklık	0,183	0,674
Piyano Ort	Çarpıklık	-0,241	0,343
	Basıklık	-1,421	0,674
Deşifre	Çarpıklık	0,141	0,717
	Basıklık	-1,67	1,4

Basıklık ve çarpıklık katsayıları değerlendirilirken referans sınırlarına yönelik ifadeler çeşitli çalışmalarda (Arslan, 2015; Vural, 2013; Yıldız ve Çevik, 2016) +1 ile -1 arasında, bazı çalışmalarda (Ünal ve Gürsoy, 2014; Serinkan ve Bardakçı, 2007; Sağer ve diğerleri 2013; Vural, 2013;) +2 ile -2 arasında olması gerektiği biçiminde rastlanmış, Albayrak (2009, s. 209) ise basıklık değerinin +3 ile -3 aralığında olabileceğini belirtmiştir. Bu bilgiler ışığında elde edilen veriler incelenirse her ölçüm basamağında (deşifre, piyano, armoni) verilerin normal dağılım varsayımını karşıladığı söylenilebilir.

3. 4. Armonik Kavramları Barındıran Eser

Literatürde çalınmış, seslendirilmiş ya da duyulmuş olma ihtimaline karşın, 4. sınıflar düzeyindeki eserler de incelenerek, içerisinde armonik kavramları barındıran bir eser, araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Eser sağ elde hareketli bir melodi sol elde ise bu melodiye uygun ve akor takibi ile armonik yapıyı hissettirebilen bir akor eşliği yer almıştır. Bu eser, armoninin piyano deşifre becerilerinde etkisi olup olmadığını gözlemleyebilmek için öğrencilere çaldırılmıştır. Bu eser yukarıda bahsedilen 9 öğrenciye çaldırılarak 5 uzman tarafından değerlendirmeye tabi tutulmuş, ölçek üzerinden değerlendirme yapan uzmanların verdikleri puanların karşılaştırılması ile ilgili puanlara yönelik tutarlılık/güvenirlilik sağlanması yapılmıştır.

Tablo 5 (a). Uzman Piyano Eğitimcileri Değerlendirme Puanları Arası Korelayon Tablosu

Kriterler	Uzman 1					Uzman 2					
	Büt.	Dogrun	Prmkno	Tek.	Top.	Büt.	Dogrun	Prmkno	Tek.	Top.	
Uzman1	Bütünlük	---	0,719*	0,726*	0,752*	0,943**	,720 ⁺	,790 ⁺	0,329	0,661	,765 ⁺
	Dogrunota	0,719*	---	0,575	0,882**	0,827**	,719 ⁺	,794 ⁺	,772 ⁺	,869**	,965**
	Parmakno	0,726*	0,575	---	0,641	0,853**	,842**	,728 ⁺	0,509	0,575	,721 ⁺
	Teknik	0,752*	0,882**	0,641	---	0,847**	,752 ⁺	,736 ⁺	0,494	,805**	,851**
	Toplam	,943**	,827**	,853**	,847**	---	,837**	,901**	0,54	,732 ⁺	,901**
Uzman2	Bütünlük	0,72*	0,719*	0,842**	,752*	0,837**	---	0,647	0,512	0,661	,809**
	Dogrunota	0,79*	0,794*	0,728*	,736*	0,901**	0,647	---	0,627	0,558	,882**
	Parmakno	0,329	0,772*	0,509	0,494	0,54	0,512	0,627	---	0,615	,780 ⁺
	Teknik	0,661	0,869*	0,575	,805**	0,732*	0,661	0,558	0,615	---	,830**
	Toplam	0,765	0,965**	0,721*	,851**	0,901**	,809**	,882**	,780 ⁺	,830**	---
Uzman3	Bütünlük	,791 ⁺	,697 ⁺	,875**	,851**	,884**	,836**	,696 ⁺	0,375	,785 ⁺	,776 ⁺
	Dogrunota	,891**	,714 ⁺	,837**	,840**	,920**	,768 ⁺	,733 ⁺	0,34	,797 ⁺	,775 ⁺
	Parmakno	,873**	,718 ⁺	,863**	,844**	,923**	,794 ⁺	,736 ⁺	0,377	,800**	,786 ⁺
	Teknik	,791 ⁺	,697 ⁺	,875**	,851**	,884**	,836**	,696 ⁺	0,375	,785 ⁺	,776 ⁺
	Toplam	,847**	,714 ⁺	,881**	,840**	,920**	,812**	,733 ⁺	0,41	,797 ⁺	,792 ⁺
Uzman4	Bütünlük	,729 ⁺	0,635	,828**	,840**	,831**	,773 ⁺	0,665	0,29	,730 ⁺	,715 ⁺
	Dogrunota	,895**	,744 ⁺	,840**	,844**	,936**	,772 ⁺	,782 ⁺	0,382	,800**	,812**
	Parmakno	,904**	,688 ⁺	,819**	,840**	,924**	,729 ⁺	,756 ⁺	0,3	,743 ⁺	,749 ⁺
	Teknik	,831**	,685 ⁺	,860**	,837**	,903**	,769 ⁺	,730 ⁺	0,369	,771 ⁺	,763 ⁺
	Toplam	,831**	,685 ⁺	,860**	,837**	,903**	,769 ⁺	,730 ⁺	0,369	,771 ⁺	,763 ⁺
Uzman5	Bütünlük	,729 ⁺	0,635	,828**	,840**	,831**	,773 ⁺	0,665	0,29	,730 ⁺	,715 ⁺
	Dogrunota	,852**	,688 ⁺	,788 ⁺	,840**	,877**	,702 ⁺	,688 ⁺	0,3	,806**	,732 ⁺
	Parmakno	,831**	,685 ⁺	,860**	,837**	,903**	,769 ⁺	,730 ⁺	0,369	,771 ⁺	,763 ⁺
	Teknik	,689 ⁺	0,556	,743 ⁺	,840**	,780 ⁺	,680 ⁺	0,642	0,17	0,601	0,621
	Toplam	,752 ⁺	0,632	,825**	,837**	,844**	,743 ⁺	,685 ⁺	0,289	,727 ⁺	,712 ⁺

Tablo 5 (a) incelendiğinde uzmanların 1 ve 2 numaralı uzman ile ilişkilerinin kimi zaman orta düzeyde, kimi zaman yüksek düzeyde gerçekleştiği söylenilebilir. Değerlendirme kriterlerine göre bakıldığında uzmanlar arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğu ve bu düzeyde uzmanların değerlendirmelerinde ortak bir bakış açısı sergiledikleri gözlemlenmiştir. Bu bulgulara göre uzman 1 ve uzman 2'nin puanlayıcılar arası korelasyon ilişkisi yoluyla güvenilir bir değerlendirme yaptıklarını söylemek mümkündür. Özellikle uzmanların deşifre seslendirme yapan 9 öğrencinin her birine verdikleri toplam puanlar açısından oldukça yüksek düzeyli bir ilişki sergilemiş olması bu yorumu desteklemektedir.

Tablo 5 (b) . Uzman Piyano Eğitimcileri Değerlendirme Puanları Arası Korelasyon Tablosu

Kriterler	Uzman 3					Uzman 4					Uzman 5					
	Büt.	Dogrun	Prmkno	Tek.	Top.	Büt.	Dogrun	Prmkno	Tek.	Top.	Büt.	Dogrun	Prmkno	Tek.	Top.	
Uzman1	Bütünlük	,791*	,891**	,873**	,791*	,847**	,729*	,895**	,904**	,831**	,831**	,729*	,852**	,831**	,689*	,752*
	Dogrunota	,697*	,714*	,718*	,697*	,714*	,635	,744*	,688*	,685*	,685*	,635	,688*	,685*	,556	,632
	Parmakno	,875**	,837**	,863**	,875**	,881**	,828**	,840**	,819**	,860**	,860**	,828**	,788*	,860**	,743*	,825**
	Teknik	,851**	,840**	,844**	,851**	,840**	,840**	,844**	,840**	,837**	,837**	,840**	,840**	,837**	,840**	,837**
	Toplam	,884**	,920**	,923**	,884**	,920**	,831**	,936**	,924**	,903**	,903**	,831**	,877**	,903**	,780*	,844**
Uzman2	Bütünlük	,836**	,768*	,794*	,836**	,812**	,773*	,772*	,729*	,769*	,769*	,773*	,702*	,769*	,680*	,743*
	Dogrunota	,696*	,733*	,736*	,696*	,733*	,665	,782*	,756*	,730*	,730*	,665	,688*	,730*	,642	,685*
	Parmakno	,375	,340	,377	,375	,410	,290	,382	,300	,369	,369	,290	,300	,369	,170	,289
	Teknik	,785*	,797*	,800**	,785*	,797*	,730*	,800**	,743*	,771*	,771*	,730*	,806**	,771*	,601	,727*
	Toplam	,776*	,775*	,786*	,776*	,792*	,715*	,812**	,749*	,763*	,763*	,715*	,732*	,763*	,621	,712*
Uzman3	Bütünlük	---	,970**	,983**	---	,987**	,987**	,966**	,953**	,983**	,983**	,987**	,962**	,983**	,928**	,983**
	Dogrunota	,970**	---	,996**	,970**	,983**	,945**	,996**	,992**	,979**	,979**	,945**	,992**	,979**	,887**	,954**
	Parmakno	,983**	,996**	---	,983**	,996**	,958**	,992**	,987**	,992**	,992**	,958**	,987**	,992**	,899**	,966**
	Teknik	---	,970**	,983**	---	,987**	,987**	,966**	,953**	,983**	,983**	,987**	,962**	,983**	,928**	,983**
	Toplam	,987**	,983**	,996**	,987**	---	,962**	,979**	,975**	,996**	,996**	,962**	,975**	,996**	,903**	,971**
Uzman4	Bütünlük	,987**	,945**	,958**	,987**	,962**	---	,941**	,937**	,971**	,971**	---	,950**	,971**	,966**	,996**
	Dogrunota	,966**	,996**	,992**	,966**	,979**	,941**	---	,987**	,975**	,975**	,941**	,983**	,975**	,878**	,950**
	Parmakno	,953**	,992**	,987**	,953**	,975**	,937**	,987**	---	,979**	,979**	,937**	,987**	,979**	,908**	,954**
	Teknik	,983**	,979**	,992**	,983**	,996**	,971**	,975**	,979**	---	---	,971**	,979**	---	,929**	,983**
	Toplam	,983**	,979**	,992**	,983**	,996**	,971**	,975**	,979**	---	---	,971**	,979**	---	,929**	,983**
Uzman5-	Bütünlük	,987**	,945**	,958**	,987**	,962**	---	,941**	,937**	,971**	,971**	---	,950**	,971**	,966**	,996**
	Dogrunota	,962**	,992**	,987**	,962**	,975**	,950**	,983**	,987**	,979**	,979**	,950**	---	,979**	,903**	,962**
	Parmakno	,983**	,979**	,992**	,983**	,996**	,971**	,975**	,979**	---	---	,971**	,979**	---	,929**	,983**
	Teknik	,928**	,887**	,899**	,928**	,903**	,966**	,878**	,908**	,929**	,929**	,966**	,903**	,929**	---	,971**
	Toplam	,983**	,954**	,966**	,983**	,971**	,996**	,950**	,954**	,983**	,983**	,996**	,962**	,983**	,971**	---

Tablo 5 (b) de yer alan korelasyon katsayıları ilk uzman ilişki tablosunda olduğu gibi pozitif yönlü ve yüksek düzeyli olarak gözlenmiştir. Uzmanların gerek kriterler düzeyinde, gerekse ve bilhassa toplam puanlar düzeyinde ortak bir bakış açısına sahip olduğu, gerçekleşen oldukça yüksek düzeyli korelasyon ilişkisi ile kendini göstermektedir. Bu kapsamda da uzman 3, 4 ve 5 için puanlayıcılar arası güvenilirlik düzeyinin iyi olduğu söylenilebilir.

4. BULGULAR

Bulgular bölümünde ilk olarak çalışma grubundan elde edilen verilerin tanımlayıcı özellikleri sunulmuştur. İlk tablolardan sonra yapılan karşılaştırma ölçümlerine ilişkin durumun daha iyi anlaşılması için tanımlayıcı puan aralıklarının ve alt üst sınırlarının ilk bulgular olarak verilmesi uygun görülmüştür. Bulgular kendi içinde iki alt başlık ile (alt problemlere göre) sunulmuştur. Bu sunumda yukarıda da bahsedildiği gibi ilk olarak tanımlayıcı bilgiler, sonrasında ise karşılaştırma sonuçları yer almıştır.

4.1. Armoni ve Piyano Dersi Başarılarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular

Tablo 6. Armoni Dersi Dönemleri ve Yarıyıl Ortalamaları Tanımlayıcı İstatistik Tablosu

Başarı Notları	N	Min.	Max.	Ort.	S.S.
Armoni_güz	48	,00	97,50	59,34	24,52
Armoni_bahar	48	,00	100,00	66,14	29,06
Armoni_ort	48	,00	98,75	62,74	24,38

Tablo 7. Piyano Dersi Dönemleri ve Yarıyıl Ortalamaları Tanımlayıcı İstatistik Tablosu

Başarı Notları	N	Min.	Max.	Ort.	S.S.
Piyano_güz	48	,00	95,00	50,10	34,09
Piyano_bahar	48	,00	91,00	35,40	32,81
Piyano_ort	48	,00	93,00	42,75	30,55

Tablo 6 ile Tablo 7 incelendiğinde armoni ve piyano dersinden elde edilen başarı puanlarının 0 ile 100 arasında değiştiği, genel başarı ortalamasının armoni dersi için 62,74, piyano dersi için 42,75 olarak gerçekleştiği görülmektedir. Ortalamada elde edilen 0 puanın sınava girmeyen öğrencilerden kaynaklandığı ama ortalama etki ettiği de gözlenmiştir.

Tablo 8. Çalışma Grubu Armoni ve Piyano Güz Dönemi, Bahar Dönemi ve Dönem Ortalamaları Pearson Korelasyon Tablosu

		Armoni_güz	Armoni_bahar	Armoni_ort	Piyano_güz	Piyano_bahar	Piyano_ort
Armoni_güz	r	---	,654**	,893**	,581**	,594**	,643**
	p		,000	,000	,000	,000	,000
	n	48	48	48	48	48	48
Armoni_bahar	r	,654**	---	,925**	,689**	,595**	,704**
	p	,000		,000	,000	,000	,000
	n	48	48	48	48	48	48
Armoni_ort	r	,893**	,925**	---	,703**	,653**	,743**
	p	,000	,000		,000	,000	,000
	n	48	48	48	48	48	48
Piyano_güz	r	,581**	,689**	,703**	---	,668**	,917**
	p	,000	,000	,000		,000	,000
	n	48	48	48	48	48	48
Piyano_bahar	r	,594**	,595**	,653**	,668**	---	,910**
	p	,000	,000	,000	,000		,000
	n	48	48	48	48	48	48
Piyano_ort	r	,643**	,704**	,743**	,917**	,910**	---
	p	,000	,000	,000	,000	,000	
	n	48	48	48	48	48	48

Çalışma grubundaki öğrencilerin ilgili dönemde aldıkları armoni dersi başarı puanları ile piyano dersi başarı puanlarına yönelik karşılaştırma/korelasyon tablosu dikkate alındığında, ilişkinin pozitif yönlü ve kimi zaman yüksek, kimi zaman ise orta düzeyde gerçekleştiği gözlenmektedir. Büyüköztürk'e göre (2004, 32) korelasyon katsayısının 1,00'a yakın olması pozitif bir ilişkiyi -1,00' a yakın olması negatif bir ilişkiyi anlatır. Korelasyon katsayısının 0,70 ile 1,00 arasında gerçekleşmesi yüksek, 0,70 ile 0,30 arasında olması orta, 0,30 ile 0,00 arasında olması ise düşük düzeyli bir ilişkiye işaret etmektedir.

Bu bilgilere göre tablo tekrar incelendiğinde değişkenler arası ilişkinin genel olarak yüksek düzeyli olduğu gözlenebilmektedir. Armoni ve piyano derslerinin kendi dönem içi ilişkilerinde oldukça yukarı çıkan korelasyon katsayısı, araştırmanın önemli karşılaştırma konusu olan armoni piyano ilişkisinde ise kısmen orta ama genel olarak yüksek düzeyli bir ilişki sergilemiştir. Buna göre çalışma grubundaki öğrencilerin armoni dersi başarıları ile piyano dersi başarıları arasında pozitif yönlü ve yüksek düzeyli bir ilişki olduğu, bu durumun armoni dersi başarıları ile piyano dersi başarılarının önemli ölçüde birbirine paralel olduğu sonucunu desteklediği söylenebilir. Elde edilen tüm katsayıların $p < ,001$ düzeyinde anlamlı olduğu da gözlemlenmiştir.

4.2. Armoni ve Piyano Dersi Başarıları ile Deşifre Değerlendirme Puanlarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular

Tablo 9. Uzmanların Deşifre Değerlendirme Puanlarının Tanımlayıcı İstatistik Tablosu

		N	Min.	Max.	Ort.	SS
Uzman 1	Bütünlük	9	5	25	14,44	5,83
	Dogru nota	9	10	25	16,11	4,86
	Parmak no	9	5	20	12,78	4,41
	Teknik	9	10	20	12,22	3,63
Uzman 2	Bütünlük	9	5	25	14,44	5,83
	Dogru nota	9	10	20	15	5
	Parmak no	9	10	20	14,44	3
	Teknik	9	5	20	12,22	4,41
Uzman 3	Bütünlük	9	5	25	10,89	7,03
	Dogru nota	9	5	25	12,11	7,27
	Parmak no	9	5	25	12,22	7,58
	Teknik	9	5	25	11,33	7,65
Uzman 4	Bütünlük	9	5	24	10,78	6,78
	Dogru nota	9	5	25	11,78	7,29
	Parmak no	9	4	25	11,78	7,29
	Teknik	9	4	24	11,78	7,14
Uzman 5	Bütünlük	9	5	24	10,56	6,58
	Dogru nota	9	4	25	11,33	7,42
	Parmak no	9	4	23	11,11	6,75
	Teknik	9	4	25	11,67	7,07

Tablo 9 incelendiğinde uzman öğretim elemanlarının değerlendirmelerinde en az 4 en çok ise ölçeğe verilebilecek en iyi puan olan 25 puan verdikleri görülmektedir. 4 ve 5 numaralı uzmanların düşük puanları daha çok teknik ve parmak numarası hatalarından kaynaklandığı, yine en çok puanın ise tüm uzmanlarda daha çok teknik ve bütünlük üzerinde yoğunlaştığı söylenilebilir.

Tablo 10. Deşifre notuna göre Armoni Ortalamaları Tanımlayıcı İstatistik Tablosu

		N	Min.	Max.	Ort.	SS
Yüksek	Armoni_ort	3	89,25	98,75	95	5,05
Orta	Armoni_ort	3	56,25	67,5	62,08	5,63
Düşük	Armoni_ort	3	38,75	47	42,75	4,13

Tablo 11. Deşifre notuna göre Piyano Ortalamaları Tanımlayıcı İstatistik Tablosu

		N	Min.	Max.	Ort.	SS
Yüksek	Piyano-ort	3	83	93	87,58	5,05
Orta	Piyano_ort	3	0	62,75	29,75	31,50
Düşük	Piyano_ort	3	20,75	61,75	46,25	22,25

Tablo 10 ile Tablo 11 incelendiğinde deşifre çalma performanslarına göre üç alt gruba ayrılan öğrencilerin armoni dersi ve piyano dersi başarılarının birbiri ile dengeli olduğu görülmektedir. Deşifre grubunda yüksek grupta yer alan bir performans gösteren öğrencilerin armoni ve piyano notları da iyi düzeyde gerçekleşmiştir. Bu durum deşifre becerisi ile armoni ve piyano başarıları arasında ortak bir ilişki olduğuna işaret etmektedir.

Tablo 12. Armoni Dersi Başarı Gruplarının Dağılımı

Grup	f	%
Düşük	15	31,3
Orta	17	35,4
Yüksek	16	33,3

Tablo 13. Piyano Dersi Başarı Gruplarının dağılımı

Grup	f	%
Düşük	24	50,0
Orta	18	37,5
Yüksek	6	12,5

Tablo 12 ve Tablo 13 incelendiğinde armoni ve piyano dersi için oluşturulan başarı grupları dağılımının armoni dersi için dengeli bir dağılım gösterdiği söylenilebilir. Armoni dersi için yüksek grupta bulunan öğrencilerin %33,3, düşük grupta bulunan öğrencilerin %31,3 biçiminde bir yüzdellik dağılım gösterdiği, orta gruptaki öğrencilerin ise %35,4 düzeyinde bir yüzdellik dağılıma sahip olduğu gözlenmiştir. Piyano dersi başarı ortalamalarındaki grup dağılımında ise daha çok düşük olarak adlandırılan gruptaki öğrencilerin yoğun olduğu (%50,0) görülmektedir. Diğer iki grupta ise dağılım azalarak devam etmiş, orta grupta %37,5, yüksek grupta ise %12,5 düzeyinde dağılım gerçekleştiği gözlenmiştir.

Tablo 14 (a). Deşifre Seslendirme Puanlarına Yönelik Anova Karşılaştırma Tablosu

Ölçütler	Gruplar	Kareler Top.	sd	Kareler Ort.	F	p	Anlamlı Fark
Bütünlük	Gruplar arası	1202,311	2	601,156	42,11	,000	Yüksek – Orta Yüksek –Düşük
	Grup İçi	599,467	42	14,273			
	Toplam	1801,778	44				
Doğru Nota	Gruplar arası	1310,400	2	655,200	51,68	,000	Yüksek – Orta Yüksek –Düşük
	Grup İçi	532,400	42	12,676			
	Toplam	1842,800	44				
Parmak No	Gruplar arası	1003,600	2	501,800	39,64	,000	Yüksek – Orta Yüksek –Düşük
	Grup İçi	531,600	42	12,657			
	Toplam	1535,200	44				
Teknik	Gruplar arası	1179,244	2	589,622	68,28	,000	Yüksek– Orta Yüksek - Düşük
	Grup İçi	362,667	42	8,635			
	Toplam	1541,911	44				
Toplam	Gruplar arası	19036,933	2	9518,467	68,42	,000	Yüksek – Orta Yüksek -Düşük
	Grup İçi	5842,267	42	139,102			
	Toplam	24879,200	44				

Tablo 14 (b). Deşifre Seslendirme Puanlarına Yönelik Betimsel Bilgiler Tablosu

Ölçütler	Gruplar	N	Ort.	SS
Bütünlük	Yüksek	3	19,33	4,38
	Orta	3	10,13	3,90
	Düşük	3	7,20	2,88
Doğru Nota	Yüksek	3	20,86	2,69
	Orta	3	10,06	4,19
	Düşük	3	8,86	3,62
Parmak No	Yüksek	3	19,00	3,40
	Orta	3	10,40	3,88
	Düşük	3	8,00	3,35
Teknik	Yüksek	3	19,06	3,49
	Orta	3	8,66	2,41
	Düşük	3	7,80	2,80
Toplam	Yüksek	3	78,60	11,62
	Orta	3	38,93	12,59
	Düşük	3	31,86	11,02

9 kişilik ikinci çalışma grubunun deşifre çalma puanlarının armoni dersi başarısına göre ayrılan üç alt gruba göre (yüksek, orta, düşük) karşılaştırılması yapılmış ve tüm ölçütler ve toplam puan düzeyinde anlamlı farklılığa rastlanmıştır [$F= 68,42 - p<,05$]. İlk olarak betimsel veriler tablosuna göre bakıldığında ortalama değerleri tüm değerlendirme ölçütleri ve toplam puanda (Ort = 78,60) yüksek olarak adlandırılan grup yönünde eğilim göstermiştir. Anova karşılaştırma işlemlerinde eşit örneklem sayısı gereği tercih edilen

Bonferonni çoklu karşılaştırma ölçümünde de eğilimin başarı düzeyi yüksek olan öğrenciler düzeyinde gerçekleştiği gözlenmiştir. Bu sonuçlar armoni dersi başarısı ile deşifre puanları arasındaki olumlu ilişkiyi karşılaştırma istatistiği ile de sağlanmaktadır.

Tablo 15 (a). Tüm Ortalama Puanlarına Yönelik Anova Karşılaştırma Tablosu

Ölçütler	Gruplar	Kareler Top.	sd	Kareler Ort.	F	P	Anlamlı Fark
Deşifre	Gruplar arası	3966,889	2	1983,444 2,889	686,57	,000	Yüksek – Orta Yüksek -Düşük
	Grup İçi	17,333	6				
	Toplam	3984,222	8				
Piyano Ort.	Gruplar arası	4061,431	2	2030,715 363,292	5,59	,043	Yüksek –Düşük
	Grup İçi	2179,750	6				
	Toplam	6241,181	8				
Armoni Ort.	Gruplar arası	3845,292	2	1922,646 42,326	45,42	,000	Yüksek – Orta Yüksek -Düşük
	Grup İçi	253,958	6				
	Toplam	4099,250	8				

Tablo 15 (b). Tüm Ortalama Puanlarına Yönelik Betimsel Bilgiler Tablosu

Ölçütler	Gruplar	N	Ort.	SS
Deşifre	Yüksek	3	89,00	2,51
	Orta	3	60,66	1,15
	Düşük	3	37,66	1,00
Piyano Ort.	Yüksek	3	87,58	21,92
	Orta	3	52,83	24,10
	Düşük	3	36,66	5,05
Armoni Ort.	Yüksek	3	95,00	5,16
	Orta	3	65,08	8,64
	Düşük	3	44,66	5,05

Değerlendirme yapılan tüm uygulamalar ve notlar için yapılan Anova karşılaştırma tablosunda ölçüme tabi tutulan ortalama puanların (deşifre çalma, piyano dersi, armoni dersi) tamamında $p < ,05$ düzeyinde anlamlı fark bulunmuştur [$F=686,57 - p < ,05$] – [$F=5,59 - p < ,05$] – [$F=45,42 - p < ,05$]. Betimsel bilgiler tablosuna bakıldığında her iki dersin ortalaması ile deşifre çalma puanlarının ortalamasına yönelik puanlar armoni dersi başarısına göre yüksek olan gruptan yana görünmektedir. Çoklu karşılaştırma ölçümü de incelendiğinde anlamlı farkın yüksek olarak tanımlanan grup yönünde olduğu görülmektedir. Deşifre puanları ve armoni dersi başarısı düzeyinde yüksek grubun diğer gruplara göre farkı daha açık anlaşılmaktadır. Piyano ortalamasında ise yüksek grubu düşük olarak adlandırılan gruba göre daha etkin çıkmıştır. Bu ölçüm basamağında orta grup anlamlı fark içerisinde temsil edilmemektedir. Bu sonuçlar da armoni – deşifre ilişkisinin piyano ile de desteklenebileceği yönünde yorumlanabilir.

5. TARTIŞMA

Yapılan çalışmanın kapsamı doğrultusunda literatür üzerinde gerçekleştirilen incelemede benzer nitelikte ya da benzer desende bir çalışmaya tam olarak rastlanamamakla birlikte, bu üç kavram üzerinde kimi zaman farklı biçimlerde gerçekleştirilmiş bazı çalışmalar öne çıkmaktadır.

Bu çalışmalardan birinde Kurtuldu (2014) bu çalışmada da yer alan iki değişkenin karşılaştırmasını yapmıştır. Öğrencilerin deşifre becerileri ile piyano dersi başarılarının karşılaştırıldığı çalışmada, bu çalışmada elde edilen bulgulara benzer nitelikte deşifre ile piyano arasında önemli ve yüksek düzeyli pozitif bir ilişki gözlenmiştir. Çalışmanın benzerlik gösterdiği başka bir husus ise deşifre becerilerinin karşılaştırılmasında üç başarı grubu (iyi, orta, düşük) ile çalışılmış olmasıdır.

Çevik ve diğerleri (2010) tarafından yapılan bir başka karşılaştırmalı çalışmada ise piyano ve armoni dersi başarıları incelenmiştir. İlişkiler bu çalışmada olduğu gibi korelasyon ölçümleri ile yürütülmüş ve bu iki ders için ilişki 0,70 düzeyinde ve pozitif yönlü olarak gerçekleşmiştir. Ortaya çıkan sonuç bu çalışmada da elde edilen sonuç ile benzer yöndedir. İncelenen her iki çalışmada da bu çalışmadaki sonuçlar ile benzer özellikler görülmüştür. Bu durum deşifre, piyano ve armoni gibi unsurların genel olarak birbiri ile etkileşim içinde olabileceği fikrini öne çıkartmaktadır. Çalışmada elde edilen bulgular da bu etkileşimi destekler niteliktedir.

Temelde benzer bir yaklaşım ile farklı bir araştırma deseni uygulayan Gün ve Demirtaş (2016), armoni ve piyano dersi ilişkisine piyano eserlerindeki armonik yapıyı çözümlene çalışmasından elde edilen puanları da katarak karşılaştırmıştır. Bu karşılaştırmada çözümlene puanları ile piyano dersi başarıları arası ilişki zayıf bulunurken, armoni dersi ile olan ilişkisi pozitif yönlü ve yüksek düzeyli gerçekleşmiştir. Bu sonuçlar desen olarak bu çalışmadaki yapı ile tam uyuşmasa da çözümleneye dayalı bir yaklaşım ve armoni ilişkisi gibi bir noktada benzer bir bakış açısıyla kesişmektedir. Piyano, armoni, deşifre ve bunlara bağlı diğer kavramların kendini gösterdiği tüm çalışmalar bilhassa piyano eğitimi süreci ve bu sürecin önemli bir parçası olan piyanoda deşifre unsuruna atıf yaparak armoninin ve çözümlenemenin önemini işaret etmektedirler.

Bu kapsamda Özer (2010) deşifrenin içerisindeki önemli unsurları sayarken armoni ve çözümleneye de gönderme yapmaktadır.

Piyanoda deşifre sürecinde beklenen tüm hedefler için bazı müziksel bilgi ve becerilerin gerektiği açıktır. Bu bilgi ve becerileri ise deşifre sürecinde kendini göstermesi de beklenmektedir. Bu beklentiyi karşılayacak en önemli unsurlar ise armoni bilgisi, müzik

formları bilgisi, müziksel işitme becerisi ve bilgisi gibi konulardır. Tüm bu unsurlar deşifre eğitiminde ve deşifre çalma sürecinde öğrenciye gerekli donanımı sağlayacak konulardır (Özer, 2010). Piyano eğitimi kapsamında öne sürülen bir başka görüş de aşağıdaki gibidir;

“Piyano eğitimi sürecinde, eserlerde yer alan teknik zorluklara yönelik hazırlanmış egzersizlerin kaldırılması, ders içeriğinin bir kısmının deşifre ve dizi çalışmalarına ayrılması, eserin bestecisi, dönemi ve stil özellikleri ile ilgili bilgilerin verilmesi ve eserin formunun ayrıntılı incelenmesinin yanı sıra, eserin armonik yapısının genel hatlarıyla incelenmesinin, öğrencilerin, eserlerin yapılarını daha kolay kavramalarını sağlayarak öğrenme sürecini hızlandıracağı düşünülmektedir (Gün, Demirtaş, 2016).”

Piyano eğitimi sürecinde daha iyi bir performans ortaya koymak ve bunu diğer dersler ile de zenginleştirmek kapsamında ise Bahçeci (2003) eserlerin analiz edilmesine ve bu analizler kapsamında armonik yapıların, armoni bilgisinin de önemine işaret etmektedir. Piyano eğitimi sürecinde önemli bir diğer husus olan eşlik çalma becerileri için Özdemir (2018) sadece çalma becerileri yeterli değildir armoni bilgisi, armoni becerisi ve form bilgisi de önemlidir demektedir. Özdemir’e göre (2018) bu kazanım eşliği olmayan bir esere öğretmenlerin eşlik yazabilmelerini sağlar.

İncelenen çalışmalar ve bu çalışmalardan hareketle ileri sürülmüş olan görüşler doğrultusunda bakıldığında birbiri ile etkileşim içinde olan armoni, piyano ve piyanoda deşifre kavramlarının analitik bir yaklaşımla değerlendirilmesi ve öğretim süreçlerinde de bir arada düşünülmesi önemli görülmüştür. Bu bilgilerden hareketle çalışmadan elde edilen sonuçlar ve bu sonuçlara dayalı öneriler de aynı bakış açısını yansıtmaktadır.

6. SONUÇLAR ve ÖNERİLER

6. 1. Sonuçlar

Uzmanların deşifre seslendirme yapan 9 öğrencinin her birine verdikleri toplam puanlar ve diğer alt değerlendirme basamakları açısından oldukça yüksek düzeyli bir korelasyon ilişkisi gösterdikleri ve buna bağlı olarak puanlayıcılar arası güvenilirliğin sağlandığı söylenilebilir.

Armoni ve piyano derslerinin kendi dönem içi ilişkilerinde oldukça yüksek çıkan korelasyon katsayısı, araştırmanın önemli karşılaştırma konusu olan armoni piyano ilişkisinde ise kısmen orta ama genel olarak yüksek düzeyli bir ilişki olduğuna işaret etmektedir. Buna göre çalışma grubundaki öğrencilerin armoni dersi başarıları ile piyano dersi başarıları arasında pozitif yönlü ve yüksek düzeyli bir ilişki olduğu, bu durumda armoni dersi başarıları ile piyano dersi başarılarının önemli ölçüde birbirine paralel olduğu sonucunu desteklemektedir. Çalışma grubundaki öğrencilerin armoni dersi yüksek olanların piyano derslerinin de yüksek olduğu, benzer biçimde orta ya da düşük olanında aynı şekilde diğer derse yansıdığını söylemek mümkündür(Bkz. Tablo8).

Uzman öğretim elemanlarının değerlendirmelerinde en az 4 en çok ise ölçeğe verilebilecek en yüksek puan olan 25 puan verdikleri görülmektedir. 4 ve 5 numaralı uzmanların düşük puanları daha çok teknik ve parmak numarası hatalarından düşürdüğü, yine en çok puanın ise tüm uzmanlarda daha çok teknik ve bütünlük üzerinde yoğunlaştığı söylenilebilir (Bkz. Tablo 9).

Deşifre çalma performanslarına göre üç alt gruba ayrılan öğrencilerin armoni dersi ve piyano dersi başarılarının birbiri ile dengeli olduğu görülmektedir. Deşifre grubunda yüksek grupta yer alan bir performans gösteren öğrencilerin armoni ve piyano notları da yüksek düzeyde gerçekleşmiştir. Bu durum deşifre becerisi ile armoni ve piyano başarıları arasında pozitif yönlü ve birbirine benzer/paralel bir ilişki olduğuna işaret etmektedir. Diğer bir deyişle deşifre çalma uygulamasına alınan 9 öğrencinin deşifresi iyi olanların armoni derslerinin de iyi olduğu, diğer gruplarda da bu denkleğin deşifre çalma performansı ile ders notu arasında sağlandığı gözlenebilmektedir (Bkz. Tablo 10-11).

Armoni ve piyano dersi için oluşturulan başarı grupları dağılımının armoni dersi için dengeli bir dağılım gösterdiği söylenilebilir. Armoni dersi için yüksek grupta bulunan öğrencilerin %33,3, düşük grupta bulunan öğrencileri %31,3 biçiminde bir yüzdelerlik dağılım gösterdiği, orta gruptaki öğrencilerin ise %35,4 ile çok az düzeyde daha yüksek bir yüzdelerlik dağılıma sahip olduğu gözlenmiştir. Piyano dersi başarı ortalamalarındaki grup

dağılımında ise daha çok düşük olarak adlandırılan gruptaki öğrencilerin yoğun olduğu (%50,0) görülmektedir. Diğer iki grupta ise dağılım azalarak devam etmiş, orta grupta %37,5, yüksek grupta ise %12,5 düzeyinde dağılım gerçekleştiği gözlenmiştir (Bkz. Tablo 12-13).

Sonuç olarak bakıldığında armoni dersi başarısı, buna bağlı olarak deşifre becerisi ile piyano çalma becerileri arasındaki pozitif yönlü ilişkiler ve yapılan ölçümler sonucunda elde edilen istatistiksel rakamlar, bu üç kavram arasında doğru yönlü paralel bir ilişki olduğunu, bir taraftaki başarı ya da başarısızlığın diğer tarafta da benzer biçimde büyük ölçüde yansıdığı birlikte çalışılan öğrenciler için nihai sonuç olarak öne sürülebilir.

6. 2. Öneriler

Elde edilen bulgular ve değişkenler arası korelasyon ilişkisi göz önünde bulundurulduğunda ortaya çıkan sonucun daha geniş bir sağlamanın yapılması açısından benzer uygulama veya karşılaştırmaların daha geniş çalışma grupları ya da örneklem ile çalışılmasının faydalı olacağı düşünülmektedir.

Ortaya çıkan durum bu üç kavramı da bir arada düşünmeye sevk etmektedir. Bu sebeple armoni ve piyano dersleri ile bu derslerde yapılacak deşifre uygulamalarının bir arada planlanması, birbiri ile ilişkili biçimde içeriklerinin hazırlanması önemli görülmektedir.

Bunların yanında armoni derslerinde piyano kullanımının artırılması, piyano derslerinde ise öğrenilen armonik bilgilerin kullanılmasının sağlanması da önemli görülmektedir. Bilhassa piyanoda deşifre çalacak öğrencilere deşifre hızını ve kalitesi arttırmada armonik bir bakış açısıyla yaklaşma veya armonik ilişkileri düşünerek çalma uygulamaları yaptırılabilir.

Armoni derslerinde uygulamada veya anlatımda piyano çalgısının yanında yardımcı başka çalgıların kullanılması da armoniyi ve ona bağlı unsurları kavramada öğrencilere yardımcı olabilir.

7. KAYNAKLAR

- Albayrak, A. S. (2009). Çok değişkenli istatistik tekniklerin varsayımları. Kalaycı, Ş. (Ed.) *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri* içinde (s. 209). Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- Albuz A. ve Tunç T. (2010). Müzik öğretmenliği anabilim dallarında uygulanan armoni-kontrpuan-eşlik derslerinde piyanonun kullanım durumunun incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(2), 47-58.
- Albuz A. ve Yalçın G. (2012). Gitar uygulamalı armoni öğretiminin öğrenci bilgi ve performans düzeyine etkisi. *E-Journal of New World Sciences Academy*, 7(1), 35-49.
- Arslan, G. (2015). Ergenlerde psikolojik sağlamlık: bireysel koruyucu faktörlerin rolü. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 5(44), 73–82.
- Arıcı, İ. (2015). Müzik öğretmenliği anabilim dalı öğrencilerinin armoni dersindeki akademik başarıları ile problem çözme becerileri algıları arasındaki ilişki. *International Journal of Social Science and Education Research Volume: 1(3)*, 671-680.
- Bahçeci, S. E. (2003). Piyano eğitiminde müzikal analiz kavramı, kapsamı ve örnek klavye analizleri. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(1), 159-176.
- Betts S. and Cassidy J. W. (2000). Development of armonization and sight-reading skills among university class piano students. *Journal of Research in Music Education*, 48(2) ,151-161.
- Bilen, S. (1995). *İşbirlikli öğrenmenin müzik öğretimi ve güdüsel süreçler üzerindeki etkileri* (Yayınlanmamış doktora tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Cengiz C. ve Lehimler E. (2018). Müzik öğretmeni adaylarının armoni-kontrpuan-eşlik dersine ilişkin tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 22, 853-87.
- Chin, H. L. (2002). *Group piano instruction for music majors in the United States: A study of instructor training, instructional practice, and values relating to functional keyboard skills* (Unpublished doctoral dissertation). The Ohio State University, USA.
- Coşkun, M. (2001). *Müzik öğretmenliği programı anabilim dalında uygulanmakta olan piyano eğitiminde deşifrenin yeri ve önemi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Çevik D. B. (2007). *Armoni eğitimi ile piyano çalma becerileri arasındaki ilişkilerin incelenmesi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Çevik, D. B. (2007). Piyano Öğretimi Neden Zordur?. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15, 62.

- Çevik D. B, Taviloğlu, İ. ve Güner Canbey E. (2010, Kasım). *Müzik öğretmeni adaylarının bireysel ve sosyo- ekonomik özellikleri ile başarıları arasındaki ilişkiler*. Ulusal Eğitimde Yeni Eğilimler ve Etkileri Konferansı'nda sunulan bildiri, Antalya.
- Çimen, G. (2001). Piyanoda deşifre öğretimine yaklaşımlar. *Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 14(2), 95.
- Dalkıran, E. (2011). Keman eğitiminde deşifre becerisi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4, 54-63.
- Deniz-Nart S. (2010). Deşifre şarkı söyleme ve koro eğitimine katkıları. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 2(2),134-142.
- Durak Y. (2014). Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki piyano öğretim programları üzerine bir araştırma. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(1), 173-187.
- Eroğlu, Ö. (2015). Eğitim fakültesi mezunu müzik öğretmenlerinin armoni bilgi ve becerilerine ilişkin görüşleri. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 4(2), 319-330.
- Girgin D. (2015). Müzik eğitimi bölümlerindeki çalgı eğitiminde öğretmen ve öğrenci perspektifinde beklentiler. *E-Journal of New World Sciences Academy*, 10(3), 169-183.
- Güleç, K. S. (2007). Müziğin kişisel işlevleri açısından müzik eğitiminde güdülenmenin önemi. 38. *ICANAS Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi Müzik Kültürü ve Eğitimi* (Cilt 1, s. 347-357). Ankara: Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yayınları.
- Gün, C., Yıldız ve G. (2013). Piyanoda eğitiminde başarıyı etkileyen faktörler. *NWSA-Fine Arts. e-Journal of New World Sciences Academy*, 8(1), 103-114.
- Gün, E. ve Öztürk, T. (2017). Piyanoda deşifrenin önemi, tekniği ve geliştirilmesi. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 31, 121-128.
- Günlü, Z. (2016). *Kıl keçisi oğlaklarının büyüme hızına ana yaşı ve işletme etkisini araştırmada bazı çoklu karşılaştırma testlerinin karşılaştırılması* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Gürgen E. T. (2006). Müzik eğitiminde yaratıcılığı geliştiren yöntem ve yaklaşım. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(12), 81-93.
- Gürpınar, E., Sağal, O. ve Sağer, T. (2013). Müzik öğretmenliği programı özel yetenek sınavlarında YGS puanları ile müzik alanı puanları arasındaki ilişkilerin incelenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 10(1), 541 – 554.
- Haug, S. (2000). *Deşifre çalma ve görsel algılama* (Gül Çimen, Çev.). Hacettepe Üniversitesi Müzik Araştırma ve Yorum Dergisi, 5, 25-30.
- Hasanova, O. (2008). Günümüzde piyano eğitimi. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1, 141-146.

- Karakaya, İ. (2009). Bilimsel araştırma yöntemleri. A. Tanrıöğen (Ed.), *Bilimsel araştırma yöntemleri* içinde (s. 68). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Karkın, M. (2002). Müzik eğitimi anabilim dallarında "Müzik teorisi ve işitme eğitimi" ile armoni eğitiminin değerlendirilmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 10(2), 339-344.
- Karkın, A. M. (2007). Müzik teorisi ve işitme eğitimi dersinin piyano eğitimi üzerindeki etkileri, karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15(1), 411-422.
- Kasap B. T. (2005). İşlevsel piyano becerilerinin müzik öğretmenleri için önemi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(1) 149-154.
- Kayri, M. (2009). Araştırmalarda gruplar arası farkın belirlenmesine yönelik çoklu karşılaştırma (post-hoc) teknikleri. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(1), 51 – 64.
- Kıvrak N. İ. (2003, Ekim). Müzik öğretmeni yetiştirmede piyano eğitimi. Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu'nda sunulan bildiri, İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Kopiez R. and Lee J. I. (2008). Towards a general model of skills involved in sight reading music. *Music Education Research*, 10(1), 41-62.
- Köse, Y. (2013). *Piyano eğitiminde hızlı deşifre teknikleri üzerine bir araştırma* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Kurtuldu, M. K. (2010). Piyanonun önemi ve gerekliliğine yönelik bir literatür taraması. *Ekev Akademi Dergisi*, 14(43), 127 – 140.
- Kurtuldu, M. K. (2013). Müzik öğretmeni adaylarının piyano çalışma alışkanlıklarının değerlendirilmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Dergisi*, 13(1), 85-96.
- Kurtuldu, M. K. (2014). Piyano öğrencilerinin deşifre becerileri ile piyano dersi başarılarının karşılaştırılması. *TSA Dergisi*, 18(3), 11-23.
- Kurtuldu, M. K. (2015). Piyano öğrencilerinin öğrenme stilleri ile deşifre çalma becerilerinin karşılaştırılması. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(3), 593-602.
- Küpana, M. (2011). *Müzik öğretmeni adaylarına yönelik geliştirilen piyanoda deşifre öğretimi programının etkililiğinin sınanması* (Yayınlanmamış doktora tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Özalp, U. ve Özdemir, G. (2015). Deşifre eşlik çalımında akor şifrelerinin kullanımı. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 22, 47-53.
- Özen, N. (2004). Çalgı eğitiminde yararlanılan müzik eğitimi yöntemleri. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(2), 57-63.
- Özer, B. (2010). *Piyano öğretiminde deşifre becerisinin kazandırılması* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

- Özer, B. ve Yiğit N. (2011). Pişano öğretiminde deşifre becerisinin kazandırılması. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(1), 39-49.
- Özdemir, G. (2017). Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda pişano ile eşlikleme becerileri üzerine sistematik derleme çalışması. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 30, 123-132.
- Özmenteş, S. (2005). Müzik eğitiminin boyutları ve çalgı eğitimi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 9(6), 89-98.
- Özmenteş, S. (2008). Self-Regulated learning strategies in instrument education. *İnönü University Journal of the Faculty of Education* 9(16), 157-175.
- Piji, D. (2006). *Dizgeli öğretime göre geliştirilen eşlik dersi programının akademik başarıya, tutuma, yeterlik algısına ve kalıcılığa etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Say, A. (2005). *Müzik Ansiklopedisi Besteciler, yorumcular, eserler, kavramlar* (2. basım). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Serinkan, C. ve Bardakçı, A. (2007). Pamukkale Üniversitesi'nde çalışan öğretim elemanlarının iş tatminlerine ilişkin bir araştırma. *Selçuk Üniversitesi Karaman İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 12(9), 152 – 163.
- Sevgi, A. (2005). Müzik öğretmenliği mesleği gerekleri doğrultusunda bir armoni eğitimi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(1), 199-211.
- Scott-Kasner, C. (1999). Developing teachers for early childhood programs. *Music Educators Journal*, 86(1), 19-25 .
- Tufan, S. (2000). Pişano eğitiminde deşifre çalışmaları. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(3), 101-104.
- Tunç, T. (2009). *Müzik öğretmenliği programı anabilim dallarında uygulanan armoni-kontrpuan-eşlik derslerinde pişanonun kullanabilme durumunun incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Türkmen, N. (2008). Müzik Öğretmeni adaylarının pişanoda deşifre çalabilme düzeyleri üzerine bir çalışma (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Troskie, G. (2011, May). *Sightreading*. Incorporated Association of Organists Trading Limited Organists' Review, UK.
- Uçan, A. (1997). *Müzik eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar* (2. basım) Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uslu, M. (2006). Türkiye'de çalgı eğitiminin yaygınlaştırılmasında ve geliştirilmesinde çoksesli müzik eğitimi görüşü. *Müzik Ve Bilim Dergisi* 5(1-10), 2-3.
- Uslu, M. (2007). *Müzik eğitiminin kişilik ve sosyal gelişme açısından değerlendirilmesi*. Z. Dilek, M. Akbulut, A. Uçan, Z. B. Özer, R. Gürses, B. K. Taşkın (Ed.), 38. ICANAS Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi Müzik Kültürü ve Eğitimi (Cilt 2, s. 811-823). Ankara: Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yayınları.

- Uzunonat, E. N. (2016). *Temel orkestra repertuarı eserlerindeki viyolonsel partilerinden seçilmiş pasajların deşifre eğitimi açısından incelenmesi* (Sanatta yeterlilik tezi). Eskişehir Anadolu Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, Eskişehir.
- Ünal, O. ve Gürsoy, Y. E. (2014). Banka reklâmlarının müşteri tercihlerine etkisi. *Niğde Üniversitesi İİBF Dergisi*, 7(1), 304–314.
- Waugh, A. (2000). *Klasik müzik dinlemede yeni bir yol*. İstanbul: Aksoy Yayıncılık.
- Wristen, B. (2005). Cognition and motor execution in piano sight-reading: A review of literature. *Applications of Research in Music Education*, 24, 44- 56.
- Vural, L. (2013). Grasha-riechmann öğrenme stili ölçeğinin yapı geçerliği çalışmaları. *Journal of Theory and Practise in Education*, 9(4), 481–496.
- Yıldız, M. A. ve Çevik, G. B. (2016). Evli bireylerin evlilik doyumlarının ve yaşam doyumlarının incelenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 13(1), 227–242.

8. EKLER

Ek-1**Deşifre Değerlendirme Ölçeği**

Armoni Başarısına Göre Grup	Öğr. Adı ve Sınıfı	Bütünlük 25 puan	Doğru Nota 25 puan	Parmak No 25 puan	Teknik 25 puan	Toplam 100 puan
İyi1						
İyi2						
İyi3						
Orta1						
Orta2						
Orta3						
Kötü1						
Kötü2						
Kötü3						

Ölçütler:

Bütünlük: Eseri kesintisiz duraklamadan bütün olarak çalabilme becerisi (her bir duraklama için ortalama ölçü hesabıyla 1 puan düşülür)

Doğru Nota: Eser içerisindeki notaları hatasız yanlış nota basmadan çalabilme (her bir hatalı nota için ölçü ve birim vuruş hesabıyla yaklaşık 0,5 puan düşülür)

Parmak No: Eser içerisinde parmak geçişleri için verilmiş ve özellikle uygulanması gereken parmak numaralarına uyma (her bir hatalı parmak numarası uygulaması için 2 puan düşülür)

Teknik: Eser içerisinde geçen hususi belirtilmiş legato staccato gibi teknikler veya genel anlamda piyano çalma tekniğine uygun çalabilme (her bir teknik hata için ölçü hesabıyla 1 puan düşülür)

Ek-2

Deşifre

♩ = 90

Piano

The musical score is written for piano in 3/4 time with a tempo of 90 beats per minute. It consists of four systems of music. The first system (measures 1-5) includes a first ending (measures 4-5) and a second ending (measures 6-7). The second system (measures 8-11) features a steady bass line and chords in the right hand. The third system (measures 12-16) continues the piece with a melodic line in the right hand and a bass line. The fourth system (measures 17-20) concludes the piece with a 'rit.' (ritardando) marking and a final chord in the right hand.

6

12

17

rit.....

8va

Ek-3

T.C.
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
 Fatih Eğitim Fakültesi Dekanlığı
 (Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü)

Sayı : 84284284-199-
Konu : Ezgi ODABAŞ'ın Çalışma İzni Hk.

31/10/2017

DEKANLIK MAKAMINA

İlgi :30/10/2017 tarihli ve 65975908-199-E.5775 sayılı yazı.

İlgi yazı bölüm başkanlığımızca incelenerek,ilgili ders listelerinin temini ve öğrencilerle uygulama yapılması adayın kendisinin uygulama yapması koşuluyla bölüm başkanlığımızca uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Mehmet Kayhan KURTULDU
 Bölüm Başkanı

61080 – Trabzon / TÜRKİYE

Tel:

Faks:

www.ktu.edu.tr

Ayrıntılı Bilgi İçin İmtibat
 Tunc ÇAKIR

Sayfa
1/1

Bu belge 5070 sayılı elektronik imza kanununa göre güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak teyidinde <http://e-belge.ktu.edu.tr> adresinden Belge Num.:84284284-199-E.5817 ve Barkod Num.:1490262 bilgileriyle erişebilirsiniz.

Ek-4

T.C.
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : 25919855/044/
Konu : Ezgi ODABAŞ'a Bilimsel Çalışma İzni Verilmesi Hk.

27/10/2017

FATİH EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANLIĞINA

Aşağıda bilgileri yazılı Enstitümüz lisansüstü öğrencisine, ekte yer alan bilimsel çalışmayı uygulaması için izin verilmesi hususunda gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Nevzat YİĞİT
MÜDÜR V.

Öğrenci ve Danışman Bilgileri

Adı ve Soyadı : Ezgi ODABAŞ
Anabilim Dalı/Bilim Dalı : Güzel Sanatlar Eğitimi /Müzik Eğitimi
Program : Yüksek Lisans
Danışman Öğretim Üyesi : Prof. Dr. Mehmet Kayhan KURTULDU

Bilimsel Çalışma Bilgileri

Bilimsel Çalışmanın Adı : Müzik Öğretmenliği Adaylarının Armoni ve Piyano Dersi Başarılarının İlişkisi ve Armoni Dersi Başarılarının Piyanoda Deşifre Becerisine Etkisi
Uygulanacağı Gruplar : 4. Sınıf Piyano Öğrencileri
Veri Toplama Araçları : Konu Çerçevesinde Notların İncelenmesi ve Deşifre Eser Uygulaması

Ek-5

T.C.
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Fatih Eğitim Fakültesi Dekanlığı

Karadeniz Teknik Üniversitesi
Fatih Eğitim Fakültesi Dekanlığı - Personel İşleri Birimi
01/11/2017 09:44 - 65975908-929-E.5822
01490628

Sayı : 65975908-929-
Konu : Ezgi ODABAŞ'a Bilimsel Çalışma İzni
Verilmesi Hk

01/11/2017

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : a) 31/10/2017 tarihli ve 84284284-199-E.5817 sayılı yazı.
b) 27/10/2017 tarihli ve 25919855-044-E.1873 sayılı yazı.

Enstitünüz Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı öğrencisi Ezgi ODABAŞ'ın, "Müzik Öğretmenliği Adaylarının Armoni ve Piyano Dersi Başarılarının İlişkisi ve Armoni Dersi Başarılarının Piyanoda Deşifre Becerisine Etkisi" adlı çalışmasını Fakültemizde yapma isteği, uygulamayı bizzat kendisinin yapması kaydıyla uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi rica ederim.

Prof. Dr. Şule BAHÇECİ
Dekan

61080 – Trabzon / TÜRKİYE

Tel: 462 3777013

Faks: 462 2487344

www.ktu.edu.tr

Ayrıntılı Bilgi İçin İrtibat
Orhan ZORLA
fatih@ktu.edu.tr

Sayfa
1/1

Bu belge 5070 sayılı elektronik imza kanununa göre güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak teyidine <http://e-belge.ktu.edu.tr> adresinden Belge Num.:65975908-929-E.5822 ve Barkod Num.:1490628 bilgileriyle erişebilirsiniz.

9. ÖZGEÇMİŞ ve İLETİŞİM BİLGİLERİ

1989 yılında Trabzon'da doğdu. İlköğretimi tamamladıktan sonra 2003 yılında Trabzon Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinde eğitim görmeye başladı. Mezuniyetinin ardından KTÜ Fatih Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliğini kazandı. 2011 yılında Fatih Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği programından bölüm birincisi olarak mezun oldu. Lise ve üniversite eğitim öğretim hayatı boyunca birçok koro ve orkestrada solist ve saz olarak şehir içi ve şehir dışı konserlerde görev aldı. 2016 yılında Milli Eğitim Bakanlığında müzik öğretmeni olarak görev yapmaya başladı. Halen Bayburt ili Fatih İmam Hatip Ortaokulu'nda müzik öğretmeni olarak görev yapmaktadır.

İLETİŞİM BİLGİLERİ :

Adres: Ezgi ODABAŞ, Şingah Mahallesi Köse Sokak Fatih İmam Hatip Ortaokulu
Merkez/ Bayburt

E-mail: ezgiodabas@gmail.com

Telefon: 0 531 265 02 00